

M.L.J. (Mariëlle) Paul
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509LV Den Haag

KENMERK: B/2025/859/KW
ONDERWERP: Ervaringen transitie

DATUM: 12-1-2026

Geachte mevrouw Paul,

Met deze brief geven wij invulling aan uw verzoek om u te informeren over de ervaringen van pensioenfondsen in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. In onze brief begin 2025 stonden de ervaringen van de koplopers centraal: de fondsen die in 2025 zijn overgestapt naar het nieuwe pensioenstelsel. Nu ligt de nadruk op de tweede, grote groep pensioenfondsen die in 2026 overstappen. De ervaringen van deze fondsen dienen als een waardevolle les voor fondsen die nog volgen. We gaan verder in op de samenwerking binnen de sector en met toezichthouders, de transitiecommunicatie en de werkzaamheden ná invaren.

1. Ervaringen van koplopers (2025)

Uit de brief over de ervaringen van de zes koplopers die in 2025 overstapten blijkt dat heldere regels en duidelijkheid essentieel waren voor een goede interpretatie van de eisen en voor effectief invaren. Het verkrijgen van de invaarbeschikking was voor hen een lang en intensief traject met veel eisen en gedetailleerde vragen, vooral over de evenwichtigheid van de transitie. Hierbij waren de pensioenfondsen afhankelijk van de planning en timing van DNB. De flexibiliteit van bestuurders en hun adviseurs en medewerkers van pensioenfondsen bleek essentieel. De doorlooptijden waren lang en de transitie vergde veel capaciteit van de pensioenfondsen en hun uitvoeringsorganisaties. Samenwerking met DNB en SZW voor versnelling van het beoordelingsproces was dan ook van belang. Ook werd duidelijk dat pensioenuitvoerders na invaren nog druk zijn met nazorg (zie hierover nader onder 5).

2. Stand van zaken en ervaringen 1-1-2026 fondsen

De pensioensector gaat met volle kracht vooruit. 24 pensioenfondsen zijn per 1-1-2026 overgestapt op het nieuwe pensioenstelsel, waaronder een aantal grote fondsen. Hiermee is na 1 januari 2026 het pensioen van meer dan de helft van alle werkenden en pensioengerechtigden over naar het nieuwe stelsel, met een totaal vermogen van ruim 500 miljard euro. Werkenden en gepensioneerden gaan erop vooruit en de sector is op stoom. Dit is evenwel niet zonder uitdagingen.

Om in te varen is een invaarbeschikking van DNB vereist waarvoor fondsen bij DNB zeer complexe en uitgebreide dossiers indienen met daarin onder andere (extra) berekeningen, analyses en onderbouwingen van evenwichtigheid, risicohouding en compensatiemaatregelen. Dit legt extra beslag op de beschikbare capaciteit. De nadruk die DNB legt op de evenwichtigheid van de transitie en het delta netto-profiel is voor sommige fondsen een knelpunt, aangezien deze veelal een minder prominente rol speelden in de transitieplannen van de sociale partners. Pensioenfondsen beoordelen beide maatstaven veelal als gelijkwaardig, maar soms werken ze tegengesteld. Daardoor moeten er keuzes gemaakt worden. Meerdere trajecten moeten opnieuw doorlopen worden met extra beslag op de capaciteit als gevolg.

Bovendien stelt DNB veel gedetailleerde vragen en de doorlooptijden blijven lang. Daar komt bij dat stijgende rentes en hogere dekkingsgraden in een aantal gevallen om herziening van de verdeling van het fondsvermogen vraagt. Dit om extra analyses om de plausibiliteit of evenwichtigsafwegingen voor specifieke groepen beter te onderbouwen.

We constateren wel dat er meer helderheid is dan een jaar geleden. Er zijn veel gesprekken gevoerd die daaraan hebben bijgedragen. Pensioenfondsen die per 1-1-2026 over zijn gegaan, merken dat er in het proces iets meer guidance is dan bij de koplopers, zoals het stappenplan voor de onderbouwing van de evenwichtigheid van de transitie. Het invaarsjabloon van DNB fungeert echter als toezichtinstrument, gericht op toetsing en naleving, en niet als hulpmiddel om een gestructureerd dossier op te bouwen. Daarnaast wordt hierbij nauwelijks rekening gehouden met de grote verschillen en heterogeniteit tussen fondsen. Review-rondes zijn intensief en de variëteit aan regelingen vraagt om maatwerk en additionele inspanningen.

Verder is het tijdig op orde brengen van de technische administratie essentieel voor invarende pensioenfondsen. Denk daarbij aan datakwaliteit, maar ook het aanpassen van systemen en processen naar de nieuwe regels. Voor een invaarbeschikking is aantoonbare betrouwbaarheid van IT-systemen cruciaal en dit vergt zorgvuldigheid en tijd.

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel gaat gepaard met een gedeeltelijke en tijdelijke beperking in de administratie, die noodzakelijk is om de nieuwe pensioenen zorgvuldig te kunnen berekenen. De persoonlijke omgeving is dan voor deelnemers beperkt bereikbaar, maar de werkzaamheden gaan volop door. Wij realiseren ons dat dit gevolgen heeft voor deelnemers die in deze periode met pensioen gaan of belangrijke pensioenkeuzes moeten maken, evenals voor werkgevers. Tijdige en duidelijke communicatie hierover is essentieel en wordt via verschillende kanalen verzorgd, zodat iedereen goed geïnformeerd is over de gevolgen en het tijdpad.

De transitie is een operatie waarin verschillende trajecten gelijktijdig dienen te worden uitgevoerd. Dit gaat goed dankzij de grote inzet van alle betrokkenen. Het vraagt wel om alertheid, vanwege het beroep op de capaciteit, en de hoge werkdruk voor pensioenfondsen en hun uitvoeringsorganisaties.

3. Waardevolle samenwerking tussen fondsen en met toezichthouders

Samenwerking en uitwisseling van kennis en ervaringen tussen pensioenfondsen is essentieel voor het slagen van de transitie. De Pensioenfederatie faciliteert deze uitwisseling door periodieke overleggen te organiseren tussen fondsen die gaan invaren, zodat zij van elkaar kunnen leren en good practices kunnen delen. Daarnaast gebruikt de Pensioenfederatie kennis uit de eerdere ervaringen en samenwerking met toezichthouders en uw ministerie om samen met de sector servicedocumenten te ontwikkelen die houvast bieden bij het invaarproces en helpen om complexe vraagstukken te verduidelijken. Het servicedocument risicohouding, de update van het servicedocument transitiecommunicatie, het servicedocument keuzebegeleiding, het servicedocument kosten, de good practice: stappenplan onderbouwing evenwichtige transitie en de handreiking kwalitatieve duiding van het afzien van niet-invaren zijn hier resultaten van.

De combinatie van deze instrumenten biedt pensioenfondsen ondersteuning bij de transitie. Wij zien en horen dat onze leden deze ondersteuning belangrijk vinden en waarderen. Graag onderstrepen wij dat de samenwerking met uw ministerie en het overleg met DNB en AFM bij het Platform pensioentransitie heel behulpzaam zijn en noodzakelijk blijven voor een goed verloop van de transitie. Daarbij moeten soms harde noten worden gekraakt, maar steeds met het gezamenlijke doel om de transitie zorgvuldig en succesvol tot een einde te brengen.

Naast de waardevolle samenwerking met externe toezichthouders, willen wij benadrukken dat de verantwoordingsorganen waarin deelnemers zijn vertegenwoordigd (VO's), belanghebbendenorganen (BO's), raden van toezicht (RvT) en sleutelfunctiehouders actief bijdragen aan het waarborgen van evenwichtigheid en het signaleren van knelpunten tijdens de transitie. Discussies zijn soms stevig en kunnen bij tijdsdruk leiden tot spanning, maar zorgen er ook voor dat alle belangen vanuit verschillende perspectieven worden gewogen met als gevolg extra scherpheid in de integrale afweging en meer draagvlak onder deelnemers en werkgevers. Wij spreken onze waardering uit voor hun inzet, ondanks de hoge werkdruk stellen zij het collectieve belang voorop.

4. Deelnemer centraal bij invaren

Hoewel voor werkenden en gepensioneerden veel hetzelfde blijft – zoals verplicht sparen voor pensioen, een levenslange uitkering en tegenvallers samen opvangen – is het belangrijk om hen op een heldere, tijdige en toegankelijke wijze mee te nemen in

de overgang naar het vernieuwde stelsel. Pensioenfondsen en hun uitvoerders zetten zich hier ten volle voor in.

Communicatie over de pensioentransitie is een continu proces dat begint bij het informeren over de noodzaak en het tijdpad van de verandering. Vervolgens wordt duidelijk wat de overstap voor deelnemers persoonlijk betekent. Eerst met een prognose en na invaren met een definitieve berekening. Transitiecommunicatie loopt door tot en met de implementatie van de nieuwe regeling en de nazorg.

Pensioenfondsen streven ernaar minimaal één maand voor de overstap de prognose transitieoverzichten te versturen en binnen zes maanden na de overstap de definitieve overzichten. Vaak vinden nog tot vlak voor de transitie gesprekken plaats met toezichthouders en zijn er go/no-go momenten, bijvoorbeeld rond de administratiesystemen. Prognoses bevatten daarom vaak voorbehouden over overgangsdatum en pensioenbedragen. Ook is soms extra tijd nodig voor de transitieoverzichten van complexe deelnemersgroepen. De sector werkt echter hard om vertraging te voorkomen, ook omdat mutaties en marktbewegingen het beeld snel kunnen veranderen.

De communicatierapportages die de Pensioenfederatie in de zomer en in de winter van 2025 heeft opgesteld, geven een goed beeld van de wijze waarop pensioenfondsen communiceren. Het uiteindelijke doel van communicatie is dat zoveel mogelijk deelnemers zich geïnformeerd en ondersteund voelen bij en na deze belangrijke stap naar een nieuw pensioenregeling. Hierbij staat een duidelijk beeld van het eigen pensioen en de juistheid daarvan voorop. De aanpak kan sterk verschillen per fonds, afhankelijk van hun situatie en de specifieke kenmerken en behoeften van hun deelnemers. Daarbij is het belangrijk om informatie gelaagd aan te bieden, van beknopte kernboodschap tot verdiepende uitleg voor wie daaraan behoefte heeft. Voorkomen moet worden dat een deelnemer wordt overspoeld met informatie die hij/zij/hen niet kan plaatsen. Naast het betrekken van deelnemerspanels worden deelnemers ook betrokken door actieve uitnodigingen om reacties te geven en vragen te stellen (zie hierover nader de communicatierapportage december 2025).

Om pensioenfondsen en hun uitvoeringsorganisaties te ondersteunen bij het vormgeven van de individuele deelnemerscommunicatie heeft de Pensioenfederatie in samenwerking met de sector een servicedocument Transitiecommunicatie ter beschikking gesteld. De Pensioenfederatie en de AFM hebben regelmatig overleg om vraagstukken te bespreken. Punten die uit dit overleg naar voren komen, worden gepubliceerd in de vorm van een 'levend' addendum op het servicedocument.

5. Het jaar na invaren: voortschrijdende inzichten

Bij de koploperfondsen is de transitie zonder noemenswaardige problemen verlopen, gezien de omvang en complexiteit van de operatie. De datakwaliteit is op orde gebracht voor de transitie en er zijn extra maatregelen getroffen om deze hoge kwaliteit ook naar de toekomst te kunnen waarborgen. De transitie zelf is goed verlopen, de uitkeringen zijn steeds tijdig verstrekt, de premies zijn steeds tijdig geïnd en de nieuwe IT-systemen doen al grotendeels wat ze moeten doen. Het uiteindelijke doel is dat de processen volledig geautomatiseerd kunnen plaatsvinden, waar nu soms nog extra checks nodig zijn of processen slechts gedeeltelijk geautomatiseerd zijn. Desalniettemin was het jaar 2025 voor de koploperfondsen wel een jaar waarin een verhoogde dijkbewaking nodig was.

De koploperfondsen geven aan dat het werken met het nieuwe stelsel pas echt begint ná het invaren. Hoewel de financiële inrichting en opzet solide zijn, vraagt de uitvoering voortdurende aandacht. Op het moment dat fondsen daadwerkelijk met het nieuwe stelsel werken, lopen zij soms tegen operationele vraagstukken aan die niet waren voorzien. De sector leert van deze ervaringen ten behoeve van fondsen die later overstappen.

Communicatie blijkt uitdagend. Pensioen wordt persoonlijker en het deelnemersbestand is divers, waardoor het bepalen van het juiste moment en de juiste boodschap om maatwerk vraagt. Ook merken deze fondsen dat de toezichthouder en politiek sterk betrokken zijn bij de inhoud en vorm van communicatie met de deelnemer. Dit brengt het risico mee dat die deelnemer juist uit het oog raakt. Het testen hoe de boodschap zo goed mogelijk kan worden overgebracht is cruciaal. We onderzoeken met AFM hoe hieraan zo goed mogelijk invulling te geven. Fondsen zien hierbij dat AFM steeds beter begrijpt in hoeverre gestelde eisen uitvoerbaar en passend zijn.

Het beeld bij de deelnemers van de koploperfondsen is verder positief: deelnemers zijn overwegend tevreden en er is nauwelijks tot geen sprake van onrust of veel vragen.

6. Tot slot

Per 1 januari 2026 is het pensioen van meer dan de helft van de werkenden en gepensioneerden overgezet. De rest volgt later. De transitie is bij de pensioensector in goede handen, maar het gaat niet vanzelf.

Door afhankelijkheid van de situatie in de wereld en op de financiële markten is de financiële positie van pensioenfondsen geen gegeven. Door geopolitieke spanningen stijgt deze onzekerheid. Als hierdoor de dekkingsgraad van pensioenfondsen in aanloop naar de transitie sterk verandert, moet de evenwichtigheid van de transitie opnieuw beoordeeld en onderbouwd worden. Dit kan leiden tot vertraging en capaciteitsproblemen.

Deze onzekerheden in acht nemend, vragen wij om begrip voor de intensieve opdracht waar de pensioenfondsen nu voor staan en roepen wij op tot stabiel beleid. Pensioenfondsen kunnen zo voor hun deelnemers een goede overgang realiseren, waarbij we ook in het nieuwe stelsel vasthouden aan de kracht van het Nederlandse pensioenstelsel: samenbouwen aan pensioen, mee- en tegenvallers samen opvangen en levenslange pensioenuitkeringen.

Wij danken het ministerie en de toezichthouders voor de constructieve dialoog en samenwerking. We zetten dit graag voort, met als doel een zorgvuldige en evenwichtige transitie voor alle deelnemers.

Hartelijke groet,

Ger Jaarsma
Voorzitter Pensioenfederatie

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. minister Paul
Postbus 90801
2509LV DEN HAAG

Datum	9 januari 2026
Ons kenmerk	
Pagina	1 van 9
Betreft	Observaties n.a.v. overgang naar het nieuwe stelsel door pensioenuitvoerders

Geachte minister Paul,

Naar aanleiding van het verzoek van uw ministerie van 24 november 2025 deelt de Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) in deze brief de observaties uit haar toezichtspraktijk over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Net als in [de observaties van de AFM begin 2025](#) staat de informatie die aan deelnemers wordt verstrekt tijdens deze impactvolle en complexe transitieperiode centraal in deze observaties. Pensioen is voor de meeste Nederlanders een essentieel deel van hun oudedagsvoorziening, en deze pensioengelden worden namens hen beheerd door pensioenuitvoerders. Deelnemers behoren op voor hen begrijpelijke wijze geïnformeerd te worden over wat er met hun pensioengelden gebeurt tijdens de pensioentransitie, en wat dit concreet voor hen persoonlijk betekent.¹ Dit is de verantwoordelijkheid van pensioenuitvoerders. De AFM houdt hier – onder meer – toezicht op.

Op 1 januari 2026 is opnieuw een stap gezet door de pensioensector. Waar begin 2025 nog drie pensioenfondsen waren ingevaren, en het aantal deelnemers in een aangepaste verzekerde regeling ook nog beperkt was, is nu circa 60% van de deelnemers overgegaan naar het nieuwe stelsel. Echter moeten verreweg de meeste van deze deelnemers nog geïnformeerd worden over de definitieve persoonlijke gevolgen van de transitie, door middel van het transitieoverzicht. Voor de deelnemers van pensioenfondsen die zijn ingevaren per 1 januari 2026 zal dat uiterlijk in de loop van de eerste helft van dit jaar gebeuren.

¹ Hieronder verstaat de AFM verder: (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden.

Datum 9 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 2 van 9

Informatieverstrekking moet een kernproces zijn

De AFM heeft tot nu toe de (concept of daadwerkelijke verstrekte) prognose en/of definitieve transitieoverzichten van 23 pensioenfondsen opgevraagd en beoordeeld. Daarmee heeft de AFM de persoonlijke transitieoverzichten, of conceptteksten, van ongeveer 80% van de deelnemers beoordeeld die inmiddels over zijn naar een nieuwe pensioenregeling. In de transitieoverzichten heeft de AFM bij 16 pensioenfondsen vastgesteld dat deze (in meer of mindere mate) niet in alle gevallen tijdig op persoonlijke, duidelijke, correcte en/of evenwichtige wijze inzicht gaven in de gevolgen van de transitie.

In deze brief licht de AFM haar twee belangrijkste boodschappen aan de sector toe:

- Begin tijdig met het toetsen van informatie bij je deelnemers; informatieverstrekking aan de deelnemers is een kernproces, waarin voldoende tijd en ruimte moet zijn om de (kwaliteit van de) informatie in een vroegtijdig stadium te toetsen, net als de daaraan ten grondslag liggende systemen. Dit is nodig om correcte, duidelijke en tijdige informatieverstrekking te kunnen waarborgen, en
- Voorkom onrealistische verwachtingen over de transitie door het gebruik van goede en duidelijke toelichtingen die aansluiten op de getoonde pensioenbedragen én op de deelnemer(sgroep) zelf. Het voorkomen van onrealistische verwachtingen over het pensioen blijft ook na de transitie onverkort van belang.

Op het gebied van transitiecommunicatie zien we dat de sector zich inspant om verbeteringen door te voeren in de transitieoverzichten, en de tijdige verstrekking hiervan. Dit geldt zowel voor de verzekeraars en premiepensioeninstellingen (**ppi's**) als de pensioenfondsen en hun pensioenuitvoeringsorganisaties (**puo's**). Uit de vele gesprekken die de AFM voert blijkt dat er nog steeds uitdagingen nog steeds zijn. Daar staan we in deze brief bij stil. De AFM heeft begrip voor de dilemma's die zich in de praktijk kunnen voordoen, en wijst tegelijkertijd op de verantwoordelijkheid van de uitvoerder om te zorgen dat deelnemers adequaat worden geïnformeerd over de transitie.

Door vroegtijdig mee te kijken bij de totstandkoming van de transitieoverzichten heeft de AFM inzichten opgedaan die zij deelt met de sector. In het afgelopen jaar onder andere in de vorm van geleerde lessen: [pensioenfondsen](#), [verzekeraars en ppi's](#). Relevante informatie over transitiecommunicatie en uitingen van de AFM zijn bovendien terug te vinden op haar [website](#). Daarnaast staat de AFM in nauw contact met de Pensioenfederatie om vraagstukken uit de praktijk te bespreken en waar mogelijk duidelijkheid te verschaffen. Deze inzichten zijn terug te vinden op de website van de Pensioenfederatie in het [addendum op het Servicedocument](#) Transitiecommunicatie. Verder heeft de AFM ook in 2025 met DNB het [Platform Pensioentransitie](#) georganiseerd om sectorbrede vraagstukken te bespreken met de Pensioenfederatie, het Verbond van Verzekeraars en een afvaardiging van pensioenfondsen.

In deze brief kijken wij terug op de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten van het toezicht op transitiecommunicatie in het afgelopen jaar, en kijken we vooruit. Dit doen we aan de hand van de aandachtspunten die wij zien naar aanleiding van ons toezicht in 2025 op communicatieplannen en de transitieoverzichten (*paragraaf 1*), en een vooruitblik naar de resterende transitiejaren (*paragraaf 2*) en de structurele fase (*paragraaf 3*), waarbij wij ook enkele aandachtspunten zullen delen.

Datum 9 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 3 van 9

1. Aandachtspunten op basis van toezicht op transitiecommunicatie in 2025

1.1 Communicatieplannen: wettelijke informatie ontbreekt in bepaalde gevallen

De AFM heeft inmiddels zo'n negentig communicatieplannen ontvangen en beoordeeld. De AFM constateert verbetering in de diepgang van de communicatieplannen ten opzichte van het begin van de transitieperiode. Het valt echter op dat regelmatig één of meerdere wettelijk verplichte onderdelen ontbreken in het communicatieplan, bijvoorbeeld als het gaat om de wijze waarop pensioenuitvoerders informeren over compensatie, hoe de transitieoverzichten op een persoonlijke wijze de gevolgen van de overgang aan deelnemers duidelijk maken of hoe de verschillen tussen het prognose en definitieve transitieoverzicht worden toegelicht. Dit baart de AFM zorgen, omdat hierdoor het beeld ontstaat dat wezenlijke onderdelen van de deelnemersinformatie, namelijk *hoe* de transitie uitgelegd gaat worden, pas laat in het proces worden uitgedacht en getest. Dit bevestigt het beeld van de AFM dat communicatie door pensioenuitvoerders nog te vaak als sluitstuk wordt gezien, terwijl het juist een kernproces zou moeten zijn: een doorlopend en onlosmakelijk onderdeel van de uitvoering. Met een communicatieplan leg je de basis voor de manier waarop je je deelnemers op persoonlijke wijze inzicht gaat geven in de gevolgen van de transitie. Het is daarna aan de pensioenuitvoerder om te waarborgen dat de informatie over de transitie op duidelijke en evenwichtige wijze bij de deelnemer terecht komt. Wanneer de transitie niet correct en duidelijk wordt uitgelegd aan deelnemers, krijgen zij onvoldoende inzicht in de persoonlijke gevolgen van de transitie. De pensioentransitie is niet geslaagd als deze weliswaar technisch goed uitgevoerd is, maar de deelnemer niet adequaat is geïnformeerd en daardoor geen vertrouwen heeft in de omzetting van zijn pensioen.

Daarnaast ziet de AFM nog enkele aandachtspunten met regelmaat terugkeren in de communicatieplannen:

- Boodschappen zijn niet altijd evenwichtig. Pensioenuitvoerders willen 'zorgen wegnemen', en benadrukken dat de uitkeringen in beginsel stabiel zijn. Dit brengt echter mogelijk de onrealistische verwachting met zich mee dat de uitkering niet omlaag kan gaan. Dat is niet correct: de uitkeringen zijn variabel, en beschermingselementen zoals de solidariteitsreserve zullen op de langere termijn niet in alle gevallen afdoende zijn om een verlaging van de uitkering te voorkomen. Datzelfde geldt voor het spreiden van schokken in de uitkeringsfase: het risico op een verlaging van de uitkering is daarmee niet weg, het is uitgesmeerd over een langere periode. Een (negatieve) schok komt hoe dan ook voor rekening van de pensioengerechtigde. Het is belangrijk dat pensioenuitvoerders op een evenwichtige wijze omgaan met de informatieverstrekking hierover;
- In de communicatieplannen is veelal nog weinig aandacht voor de manier waarop pensioenuitvoerders getoonde scenariobedragen kwalitatief gaan toelichten. Vooral in het goedweerscenario voor jonge deelnemers, waarin het pensioen honderden procenten hoger kan worden, kan dit tot onrealistische verwachtingen leiden. De AFM verwacht dat in het communicatieplan de basis wordt gelegd voor de wijze waarop bedragen persoonlijk en concreet worden toegelicht, en
- Hoewel communicatieplannen veelal overzichten bevatten van de verschillende boodschappen die op verschillende deelnemersgroepen van toepassing zijn, ontbreekt echter vaak aandacht voor de

Datum 9 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 4 van 9

wijze waarop voorkomen wordt dat deelnemers informatie krijgen die voor hen niet relevant of niet (meer) actueel is. Dit kan bijvoorbeeld komen door van gewijzigde persoonlijke of economische omstandigheden. Dit vergroot het risico op informatie-overload; de deelnemer moet zelf achterhalen welke informatie voor hem relevant is. Door bijvoorbeeld te werken met conditionele teksten kan dit voorkomen worden.

1.2 Prognose transitieoverzichten: verbeteringen doorgevoerd, er blijven aandachtspunten

In haar observaties [van vorig jaar](#) benoemde de AFM meerdere zorgpunten. Uit de beoordelingen van (concept) transitieoverzichten en gevoerde gesprekken met pensioenuitvoerders maakt de AFM op dat pensioenfondsen en hun pensioenuitvoeringsorganisaties inmiddels meerdere verbeteringen hebben weten door te voeren:

- Pensioenuitvoerders maken meer gebruik van conditionele tekstblokken waardoor de uitleg past bij de situatie van de deelnemer. De AFM ziet (meestal) niet meer terug dat transitieoverzichten generieke teksten bevatten waardoor deelnemers zelf moeten bepalen of de uitleg op hen van toepassing is.
- Er is meer aandacht voor de peildatum en life-events, waarmee oog is voor de (actuele) situatie van de deelnemer. Pensioenuitvoerders nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat de informatie die zij verstrekken in samenhang tot elkaar duidelijk is. Vooral in de situatie dat de periode tussen peil- en verzenddatum groot is, ziet de AFM dat de pensioenuitvoerder in het geval van een tussentijds life-event zorgt voor een transitieoverzicht dat aansluit bij de gewijzigde situatie van de deelnemer of aanvullende toelichting geeft om de duidelijkheid te borgen.
- In de praktijk blijkt dat pensioenfondsen (het overgrote deel van) hun deelnemers, circa 98%, tijdig weten te informeren (niet later dan één maand voor de transitiedatum). Er is echter ook een klein gedeelte van de deelnemers dat de vereiste informatie niet of niet tijdig heeft ontvangen. Het gaat hierbij vaak om specifieke groepen waar uitzonderingssituaties op van toepassing zijn, of waarvoor laat in het proces blijkt dat aanvullende berekeningen moeten worden gedaan. De AFM verwacht dat pensioenuitvoerders in deze uitzonderingsgevallen minstens de betreffende deelnemers informeren en in staat stellen rechtstreeks vragen te stellen. Dit neemt uiteraard niet weg dat niet is voldaan aan het wettelijke tijdigheidsvereiste.

Ondanks dat de kwaliteit van transitieoverzichten een stijgende lijn laat zien blijven er (nog altijd) belangrijke aandachtspunten voor de transitiecommunicatie. Zonder hieraan adequate opvolging te geven blijft het risico aanwezig dat het deelnemersvertrouwen in het nieuwe stelsel vroeg of laat ondermijnd kan worden. De AFM benadrukt dat tijdigheid en correctheid geen normen zijn om tegen elkaar af te wegen, maar dat beiden onverkort van toepassing zijn op alle transitiecommunicatie. Gegeven de samenhang tussen het algemene transitiecommunicatieplan en de persoonlijke transitiecommunicatie verwacht de AFM dat pensioenuitvoerders de aandachtspunten van de AFM reeds onderdeel laten zijn van het communicatieplan, zodat vroegtijdig aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de informatie op begrijpelijke wijze bij de deelnemer komt en persoonlijk inzicht geeft in de gevolgen van de transitie. Hierna staan we stil bij de belangrijkste aandachtspunten:

Datum 9 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 5 van 9

- Persoonlijke toelichtingen moeten beter om realistische verwachtingen te borgen. Het risico dat onrealistische verwachtingen kunnen ontstaan doordat op basis van de getoonde scenariobedragen het verwachte pensioen in het nieuwe stelsel sterk verbetert ten opzichte van het oude pensioen blijft onverminderd bestaan. Niet alle pensioenfondsen volgen bijvoorbeeld de methodiek die staat beschreven in het [Servicedocument Transitiecommunicatie](#), of geven op een andere manier duiding aan de getoonde cijfers. Vooral wanneer gekozen wordt om het verwachte pensioen (in laag 1 van het transitieoverzicht) in nominale bedragen te tonen is het risico extra groot, omdat de verschillen tussen het nieuwe en oude stelsel dan nog groter lijken uit te vallen. Dit komt doordat in de nominale URM-bedragen in uitkeringsregelingen onder het oude stelsel geen rekening wordt gehouden met toekomstige indexaties, terwijl in de cijfers bij het nieuwe stelsel wel verhogingen als gevolg van behaalde beleggingsrendementen zijn verwerkt.
- Ook zien we dat de toelichtingen niet altijd aansluiten bij getoonde bedragen. Bijvoorbeeld dat in de tekst wordt gezegd dat het pensioen 'hoger of lager' wordt, terwijl uit het plaatje duidelijk blijkt dat het pensioen hoger is. Ook ontbreken de verschillen tussen het verwachte pensioen in de oude en nieuwe regeling regelmatig, of zijn ze te generiek verwoord. Hierdoor maken we ons nog steeds zorgen over onrealistische verwachtingen bij deelnemers over hun nieuwe pensioenregeling.
- Er zijn bij de AFM meerdere meldingen gedaan door deelnemers en partijen uit de sector van fouten in de communicatie. Bij de vorige evaluatie heeft de AFM aandacht gevraagd om voldoende tijd in te bouwen voor zorgvuldige controles. Desondanks stelt de AFM vast dat bij de transitieoverzichten voor deelnemers fouten in de praktijk zijn gemaakt. In deze gevallen ontvangen veelal subgroepen of zelfs de gehele populatie incorrecte informatie. We zien nu nog te vaak fouten die mogelijk vermeden hadden kunnen worden wanneer op tijd was begonnen met opstellen van de informatie of wanneer eerder en goede kwaliteitscontroles hadden plaatsgevonden. Ondanks dat niet elke fout een grote impact heeft en fouten in dit stadium van de transitie vooral zien op de prognose transitieoverzichten ziet de AFM het risico dat hierdoor het vertrouwen in de transitie kan worden ondermijnd.
- Informatie over compensatie ontbreekt vaak voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers. Alle deelnemers, ook degenen die niet in aanmerking komen voor compensatie, dienen geïnformeerd te worden over eventuele compensatie binnen de pensioenregeling en de financiering daarvan.
- Er zijn nog altijd zorgen bij verzekeraars en ppi's over het proces van tijdige verstrekking van transitie-informatie. Ondanks (aantoonbare) inspanningen van verzekeraars en ppi's om (correcte) transitieoverzichten tijdig te verstrekken blijft de uitdaging onverminderd groot, ook vanwege de afhankelijkheid met werkgevers. Verzekeraars en ppi's hebben aangegeven maatregelen te treffen om het tijdig verstrekken van prognose transitieoverzichten te borgen. Ook het Verbond van Verzekeraars heeft hierin een rol gespeeld door good practices hierover te delen met hun leden.

Datum 9 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 6 van 9

2. Vooruitblik naar de resterende transitiejaren

Nu we momenteel volop in de transitie zitten, en nagenoeg alle pensioenfondsen in ieder geval nog definitieve transitieoverzichten moeten verstrekken aan hun deelnemers, is het ook zaak om vooruit te kijken naar de komende periode. In dit licht vraagt de AFM aandacht voor het volgende:

2.1 Definitieve overzichten moeten tijdig verstrekt worden

De AFM heeft de transitieoverzichten van de eerste pensioenfondsen die zijn ingevaren beoordeeld. De AFM verwacht dat deze overzichten in beginsel binnen drie maanden na het invaren worden verstrekt, maar niet later dan na zes maanden daarna, of gemotiveerd uitleggen waarom deze termijn niet haalbaar is. Hoe later je je deelnemers informeert over de definitieve cijfers op het invaarmoment, des te groter de kans is op een situatie die voor de deelnemer moeilijk te begrijpen is. Als bijvoorbeeld life-events plaatsvinden in de termijn tussen het invaren en verstrekken van de definitieve informatie, of als sprake is van veranderde economische omstandigheden. Het is ook van belang in het communicatieplan rekening te houden met de wijze waarop je omgaat met gewijzigde situaties. Achteraf bleek dat 2025 over het algemeen een stabiel beursjaar was, maar het is uiteraard geen gegeven dat dat voor de komende transitiejaren ook zo zal gelden.

2.2 Licht verschillen tussen prognose en definitief transitieoverzicht duidelijk toe

In het verlengde van 2.1 vraagt de AFM aandacht voor de wijze waarop de verschillen tussen het prognose en definitieve transitieoverzicht worden toegelicht. Dit is een wettelijke verplichting, en het is goed mogelijk dat – door verschillende oorzaken – sprake is van substantiële afwijkingen tussen deze twee documenten. Ook hier geldt dat de toelichting moet aansluiten bij de getoonde bedragen, en past bij de deelnemer. Dat betekent minstens dat de informatie niet generiek is, en dat voor de belangrijkste bedragen wordt uitgelegd of het bedrag hoger of lager is geworden dan in de prognose overzichten, en waarom. Ook hierbij kan aangesloten worden bij het inspiratiedocument '[Aanpak uitleg verschillen](#)' van de Pensioenfederatie om invulling te geven aan de minimale vereisten, zolang de toelichtingen passend zijn bij de bedragen en op zichzelf een evenwichtig en duidelijk verhaal geven.

2.3 Informeer vroegtijdig over compensatie

Uit [onderzoek van de AFM in 2025](#) volgde dat verreweg de meeste pensioenfondsen kiezen voor het toekennen van compensatie ineens aan actieve deelnemers (in plaats van gespreide compensatie). Hierdoor is het extra van belang oog te hebben voor bijvoorbeeld deelnemers die vlak voor het invaren (vervroegd) met pensioen gaan, of die bijvoorbeeld uit dienst willen gaan. Eventuele compensatie kan impact hebben op de keuzes die een deelnemer maakt, en daarom heeft hij recht op informatie daarover. Het kan bijvoorbeeld in het belang van deze deelnemer zijn om zijn pensioen of beëindiging van het dienstverband met enkele maanden uit te stellen om nog in aanmerking te komen voor compensatie. Afhankelijk van de leeftijd en specifieke compensatieafspraken kan het immers om een substantieel percentage van de pensioengrondslag gaan. De AFM begrijpt uit gesprekken met pensioenfondsbestuurders dat zij veelal wel op de hoogte zijn van het feit dat de (arbeids-)status bepalend is voor het al dan niet toekennen van compensatie, maar dit niet altijd tijdig meenemen in de informatieverstrekking aan en

Datum 9 januari 2026

Ons kenmerk

Pagina 7 van 9

keuzebegeleiding van deelnemers. Ook vanuit deelnemers en pensioengerechtigden ontvangt de AFM signalen dat zij niet altijd voldoende geïnformeerd of begeleid zijn. De AFM raadt stellig aan transparant te zijn over de compensatieregels en dus vroegtijdig hierover te informeren in het belang van deelnemers, ook als nog niet tot in detail bekend is hoe hoog de compensatie zal zijn. Hierbij merkt de AFM op dat informatie over compensatie de deelnemer gemakkelijker bereikt als de werkgever deze ook beschikbaar deelt, bijvoorbeeld via een nieuwsbrief of op het intranet. Een goede samenwerking tussen pensioenuitvoerder en werkgever is dan ook wenselijk. De AFM heeft aandacht aan dit onderwerp besteed in het in 2025 uitgebrachte rapport: [Compensatie](#).

2.4 Borg transparantie op deelnemerniveau naar de toekomst toe, ook over kosten

De AFM doet de oproep aan de sector om bij het inrichten van processen en administratiesystemen rekening te houden met het belang van de deelnemer. Het is in het belang van deelnemers om in het nieuwe stelsel transparant te worden geïnformeerd over belangrijke onderdelen zoals beleggingsrendementen, spreidingsperioden en kosten. De AFM benadrukt dat de kosten een belangrijke component zijn voor de hoogte van het pensioen. Zonder transparant te maken dat het uitvoeren van pensioen kosten met zich meebrengt, kan bij deelnemers een vertekend beeld ontstaan hoe het pensioen tot stand is gekomen. Dit geldt voor alle vormen van kosten, waaronder uitvoeringskosten en beleggingskosten. Ook in het geval kosten niet rechtstreeks worden ingehouden op het pensioenkapitaal is het essentieel dat dergelijke kosten wel aan de individuele deelnemer worden gecommuniceerd via het jaarlijkse UPO, omdat het van invloed is op de hoogte van het pensioen. Bovendien kan het van belang zijn wanneer de deelnemer verschillende pensioenregelingen met elkaar wil kunnen vergelijken. Daarnaast is de AFM van mening dat een pensioenuitvoerder erbij gebaat is om de wijze waarop het pensioen(kapitaal) tot stand komt transparant te maken. De uitvoerder legt hiermee verantwoording af aan de deelnemer. In het verleden heeft de AFM meerdere malen, zoals bij beleggingsverzekeringen en producten zoals rentederivaten, geconstateerd dat voldoende transparantie over het effect van kosten op vermogensopbouw noodzakelijk is voor maatschappelijk vertrouwen in het financiële systeem.

2.5 Wisselingen op de PUO-markt

Het afgelopen jaar heeft op de markt voor PUO's diverse relevante ontwikkelingen doorgemaakt. De verwachte verdere consolidatieslag in het aantal pensioenuitvoerders speelt hierbij een rol. Zo heeft Achmea Pensioenservices [in juli 2025 aangekondigd](#) haar werkzaamheden op het gebied van administratie en communicatie voor externe klanten te beëindigen na de transitie. In december 2025 [gaf Visma Idella aan](#) te stoppen met pensioenuitvoering en geen transitie naar het nieuwe pensioenstelsel te faciliteren voor haar klanten. Voor de betrokken pensioenfondsen betekent dit een aantal grote gebeurtenissen kort op elkaar: zowel een wisseling van PUO als de overgang naar het nieuwe stelsel zijn complexe en tijdsintensieve processen. De AFM benadrukt dat het belang van de betreffende deelnemers in al deze situaties een belangrijke rol dient te spelen. Dit raakt onder meer de informatieverstrekking en eventuele keuzebegeleiding, zeker ook als sprake is van life-events bij de deelnemer, de reconstrueerbaarheid van de aanspraken en de rechtspositie van de deelnemer.

Datum	9 januari 2026
Ons kenmerk	
Pagina	8 van 9

3. Informatieverstrekking in de structurele fase, na de transitie

Zoals eerder in deze brief genoemd heeft op 1 januari 2026 meer dan de helft van de deelnemers de overstap gemaakt naar het nieuwe pensioenstelsel. Voor hen is de structurele fase begonnen. Begrijpelijk(er)wijs zal de AFM zich in haar toezicht ook steeds nadrukkelijker focussen op de risico's die zij in deze structurele fase heeft geïdentificeerd.

3.1 Realistische verwachtingen in de uitkeringsfase

Door de overgang naar het nieuwe stelsel bevindt een aanzienlijk groter aantal deelnemers zich in een premieregeling, vaak ook met een variabele uitkering. In algemene zin zal de AFM in haar toezicht aandacht houden voor de wijze waarop over variabele uitkeringen wordt gecommuniceerd. Onder de Wet verbeterde premieregeling was al sprake van variabele uitkeringen, en hebben diverse pensioenuitvoerders daar ervaringen mee opgedaan. De AFM verwacht dat de sector als geheel hier zijn voordeel mee doet, en dat geborgd wordt dat bij de deelnemer realistische verwachtingen worden gewekt over de hoogte van zijn pensioen en de ontwikkeling daarvan. Het op termijn wettelijk verankeren van het vereiste dat verstrekte informatie bij dient te dragen aan realistische verwachtingen is hierbij essentieel. Zoals toegezegd aan uw ministerie denkt de AFM graag mee over een passende wijze hiervan. Een specifiek aandachtspunt hierbij is de wijze waarop gecommuniceerd wordt over mogelijke dalingen van de pensioenuitkering. Hoewel er diverse mechanismen zijn om de kans op dalingen van uitkeringen te verkleinen, zoals spreiden en het inzetten van de solidariteitsreserve, [kunnen er situaties zijn](#) waarin deze dalingen uiteindelijk toch zullen plaatsvinden. In dat geval is het belangrijk dat de deelnemer zich bewust was van dat risico, zodat het vertrouwen niet geschaad wordt. Zoals eerder in deze brief geconstateerd heeft de AFM in sommige gevallen zorgen over hoe dit in verstrekte transitie-informatie is verwoord. Ook de wijze waarop communicatie in de structurele fase is vormgegeven speelt hierin een belangrijke rol. De AFM zal hier in haar toezicht aandacht voor blijven houden.

3.2 Tijdig informeren over de jaarlijkse herrekening van de variabele uitkering

In het verleden heeft de AFM onderzoek gedaan naar het moment waarop pensioenuitvoerders hun pensioengerechtigden informeren over de hoogte van de variabele uitkering voor het komende jaar, als gevolg van de jaarlijkse aanpassing. De AFM constateerde destijds dat die informatieverstrekking niet altijd tijdig gebeurde: soms hoorde een pensioengerechtigde slechts enkele dagen voor de aanpassing wat zijn nieuwe pensioenuitkering zou worden, en in sommige gevallen zelfs pas daarna. De AFM vindt het in het belang van pensioengerechtigden dat zij niet later dan een maand voor de daadwerkelijke doorvoering van de herrekening worden geïnformeerd. Als korter voor de herrekening wordt geïnformeerd ziet de AFM dat als een overtreding van het tijdigheidsvereiste. Nu verreweg de meeste deelnemers overstappen naar een premieregeling met een variabele uitkering, verwacht de AFM dat pensioenuitvoerders bij de inrichting van administratiesystemen en processen rekening houden met deze termijn, en ervoor zorgdragen dat de systemen dusdanig zijn ingericht dat de vereiste informatieverstrekking ook daadwerkelijk tijdig kan plaatsvinden.

Datum 9 januari 2026
Ons kenmerk
Pagina 9 van 9

Slotwoord

De AFM ziet zorgvuldige informatieverstrekking die bijdraagt aan realistische verwachtingen als een kernproces van een pensioenuitvoerder. Daar hoort bij dat het deelnemersperspectief tijdig wordt betrokken in de besluitvorming van pensioenuitvoerders. Dit draagt bij aan een pensioenstelsel dat het vertrouwen heeft van alle deelnemers.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

drs. J.R. Heuvelman MSc
Bestuurslid
Bestuur

mr. A.M.F. de Groot
Afdelingshoofd
Verzekeren en Pensioenen

Reflectie stand pensioentransitie

Input DNB t.b.v. SZW-voortgangsrapportage monitoring Wtp

9 januari 2026

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

*Beoordelen
invaarmeldingen
verloopt gestaag*

*Robuuste
onderbouwing
evenwichtigheid en
implementatie
IT-systemen zijn de
voornaamste
uitdagingen*

Op verzoek van het ministerie van SZW reflecteren wij met deze rapportage op de stand van de pensioentransitie op basis van de opgedane ervaringen met de beoordeling van de invaarmeldingen van pensioenfondsen. Verzekeraars en niet-invarende pensioenfondsen blijven in deze rapportage buiten beschouwing.

Het beoordelen van invaarmeldingen door DNB verloopt gestaag dankzij forse inspanningen van alle betrokken partijen. Er zijn inmiddels 30 pensioenfondsen ingevaren, die samen de helft van het totaal aantal deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, en een derde van het totaal belegd vermogen vertegenwoordigen. Daarnaast hebben 46 fondsen, die vrijwel alle binnen een jaar beogen in te varen, een invaarmelding bij DNB gedaan. We verwachten daarbovenop komend jaar nog eens 62 invaarmeldingen te ontvangen.

Bij een transitie van deze omvang is onvermijdelijk dat partijen met uitdagingen worden geconfronteerd. In het bijzonder zijn (i) de robuuste onderbouwing van de evenwichtigheid van het invaren en (ii) de implementatie van de benodigde IT-systemen punten gebleken waar de pensioenfondsen in de aanloop naar het invaren veel aandacht aan hebben moeten besteden om de transitie zorgvuldig en beheerst te kunnen laten verlopen. Voor sommige fondsen heeft deze benodigde extra aandacht tot uitstel van de beoogde invaardatum geleid.

Ook voor de resterende invarende pensioenfondsen zijn deze aandachtspunten nog actueel. Door de ervaringen die de betrokken sectorpartijen en DNB met de reeds ingevaren fondsen hebben opgedaan kunnen deze punten in het vervolg van de transitie naar verwachting steeds sneller worden geadresseerd.

Op de volgende slides gaan we, naast op deze punten, in op het beoordelingsproces van DNB en aanscherpingen daarin. Ook reflecteren we op het wettelijk kader voor de stelselwijziging, dat zich robuust heeft getoond.

Robuuste onderbouwing van de evenwichtigheid is een uitdaging

Partijen hebben ruimte gevonden om waar nodig besluitvorming bij te stellen

Deelnemers moeten zich bij de transitie op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen en mogen geen onevenwichtig nadeel van het invaren ondervinden. Voor de invarende pensioenfondsen is het een uitdaging gebleken om te onderbouwen dat de besluitvorming hieraan invulling geeft.

De keuzes in de transitieplannen van sociale partners, die voor pensioenfondsen het uitgangspunt van de transitie vormen, zijn veelal sterk ingegeven door het wettelijk standaardinstrumentarium en in de sector bedachte standaardoplossingen. De transitieplannen geven pensioenfondsen over het algemeen beperkt houvast over de uit deze keuzes resulterende herverdeling tussen verschillende deelnemersgroepen en of deze in de specifieke omstandigheden van het fonds al dan niet beoogd is.

De wettelijke "standaardregel" voor het verdelen van het vermogen bij invaren benadert voor een standdaarsituatie de ftk-indexatieregels, maar houdt geen rekening met specifieke economische omstandigheden en specifieke kenmerken van pensioenfondsen. Onder andere door de inmiddels gestegen dekkingsgraden is bijstelling van besluitvorming in verschillende gevallen nodig gebleken. Ook bepaalde standaardoplossingen, bijvoorbeeld ten aanzien van compensatie voor het afschaffen van de doorsneesystematiek en de vulling van de solidariteitsreserve, zijn in specifieke situaties aanleiding geweest voor bijstellingen.

Bij deze bijstellingen bleek de in transitieplannen opgenomen relatief gedetailleerde vastlegging van de keuzes op instrument-niveau soms een aandachtspunt. Uiteindelijk hebben de ingevaren fondsen de herverdelingseffecten van deze instrument-keuzes echter in hun afwegingen kunnen betrekken en waar nodig met sociale partners de ruimte gevonden om de transitie-besluitvorming daarop bij te stellen. Vaak is daarbij de wettelijke verschuivingsruimte in de standaardmethode ingezet.

Bovenstaande aandachtspunten spelen ook voor de nog invarende fondsen. Voor een soepel proces is behulpzaam als pensioenfondsen centraal stellen welke doelstellingen zij hebben met het invaren en of en waarom zij daarbij bepaalde herverdelingseffecten beogen.

Daarnaast hebben de ingevaren pensioenfondsen veel aandacht moeten besteden aan de grip op en kwaliteit van de berekeningen ter onderbouwing van de evenwichtigheid van de besluitvorming. Voldoende aandacht hiervoor is ook voor de nog invarende fondsen belangrijk.

Zorgvuldige implementatie IT-systemen kost meer tijd dan ingeschat

Wettelijk kader heeft zich robuust getoond

Zorgvuldige aanpassing van IT-systemen is essentieel voor zowel de transitie als de uitvoering van de nieuwe pensioenregelingen. De benodigde tijd hiervoor is over het algemeen langer gebleken dan initieel ingeschat. Dit heeft er voor verschillende fondsen toe geleid dat zij hun beoogde invaardatum hebben moeten uitstellen.

Per 1 januari 2026 zijn evenwel bij vrijwel alle pensioenuitvoeringsorganisaties fondsen ingevaren. Hoewel voor het invaren van de resterende fondsen, waaronder verschillende zelfadministrerende fondsen, nog forse inspanningen nodig zullen zijn, is onze verwachting dat hiermee een grote stap ten aanzien van de voor de transitie benodigde implementatie van IT-systemen is gezet.

Het wettelijk kader heeft zich robuust getoond. Voor slechts enkele wijzigingen is aanleiding gezien:

- Zoals reeds aangekondigd bij de parlementaire behandeling is de uiterste transitiedatum met een jaar verlengd naar 1 januari 2028. Dit draagt bij aan een zorgvuldige en uitvoerbare transitie.
- Fondsen mogen tot maximaal 12 maanden afwijken van hun strategisch beleggingsbeleid. Hiermee neemt het risico af dat pensioenfondsen als gevolg van de stelselwijziging tegelijkertijd vergelijkbare aanpassingen in hun beleggingen (bijvoorbeeld hun rente-afdekking) doorvoeren, met mogelijk onwenselijke gevolgen voor prijsvorming en marktliquiditeit.
- Fondsen moeten hun implementatieplannen 12 maanden voorafgaand aan het invaren indienen, waar eerder een uniforme uiterste indieningsdatum van 1 juli 2025 gold. Deze aanpassing geeft pensioenfondsen die later in de transitieperiode invaren meer tijd om hun besluitvorming af te ronden. Zij kunnen daardoor meer profijt trekken uit de ervaringen van eerder invarende fondsen en kunnen de (financiële) ontwikkelingen tot aan hun indieningsdatum in hun besluitvorming betrekken.

DNB in intensieve interactie met sector

In vervolg vroegtijdiger focus op onderbouwing van de evenwichtigheid

Door intensieve interactie met de pensioensector (bijvoorbeeld Platform Pensioentransitie, ronde tafels) en met de pensioenfondsen met een voorliggende invaarmelding beoogt DNB vanuit haar toezichthoudende rol zo veel mogelijk bij te dragen aan een soepel transitieproces en het vinden van oplossingen bij knelpunten.

We streven ernaar in onze beoordelingsaanpak vroegtijdig de focus te leggen op de belangrijkste elementen van een invaarmelding. In beoordelingen hebben we daarom expliciet gemaakt welke bevindingen vóór het moment van invaren geadresseerd moeten worden en welke erna opgepakt kunnen worden. Een concreet voorbeeld daarvan zijn bevindingen over de risicohouding van een pensioenfonds en het daarop gebaseerde beleggingsbeleid. Wanneer uit de beoordeling blijkt dat deze bevindingen slechts beperkte relevantie hebben voor de evenwichtige belangenafweging en de resulterende vermogensverdeling, kunnen pensioenfondsen ervoor kiezen deze pas ná invaren te adresseren.

Een onderhanden aanscherping van ons beoordelingsproces is dat we in het vervolg vroegtijdiger in de beoordeling de focus zullen leggen op de onderbouwing van de evenwichtigheid van de besluitvorming (het "waarom"). We verwachten dat dit eraan zal bijdragen dat we voor de aankomende invarende fondsen de invaarbeschikking met een grotere tijds marge tot aan het invaarmoment kunnen uitsturen.

Het Koninklijk Actuarieel Genootschap geeft een overzicht van de ervaringen bij de fondsen die recent zijn ingevaren en de belangrijkste leerpunten voor de sector. We gaan hierbij zowel in op het proces van het toezicht als op de invulling die fondsen geven aan de transitie.

Utrecht, 9 januari 2026

Koninklijk Actuarieel Genootschap
Groenewoudsedijk 80
3528 BK Utrecht

Inleiding

Inmiddels zijn circa 30 fondsen ingevaren. Middels deze brief geeft het Actuarieel Genootschap een overzicht van de ervaringen bij de fondsen die recent zijn ingevaren en de belangrijkste leerpunten voor de sector. We gaan hierbij zowel in op de invulling die fondsen geven aan de transitie als op het proces van het toezicht.

1. Proces toezicht DNB

De fondsen die per 1-1-2025 zijn ingevaren, hadden in de laatste maanden voor transitie te maken met een veelheid aan vragen en kwantitatieve analyses die tot in de laatste week zijn beantwoord en uitgevoerd. Dit had in hoge mate te maken met het feit dat sprake was van een leerproces aan zowel de kant van de sector alsook aan de kant van DNB. Het beoordelingskader van DNB was nog in ontwikkeling of onbekend, waardoor na indiening van de implementatieplannen veel aanvullende vragen zijn gesteld. Dit bracht zowel hoge druk als veel onzekerheid rondom de transitie met zich mee. In 2025 is hierin weliswaar verbetering gekomen, maar bleef de druk op de sector onverminderd hoog. In het eerste kwartaal heeft DNB, na overleg met de Pensioenfederatie en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de good practice 'Stappenplan onderbouwing evenwichtige transitie door pensioenfondsen die beogen in te varen' gepubliceerd. Hiermee is beoogd praktische handvatten te geven aan de onderbouwing van de evenwichtigheid van de invulling van de keuzes bij het invaren. Dit is tot op zekere hoogte gelukt. Met de good practice is verduidelijkt welke stappen fondsen moeten hebben doorlopen en welke toetsing hierbij in ieder geval plaatsvindt. Het heeft echter in 2025 nog niet geleid tot een vermindering van de hoeveelheid vragen na indiening van het implementatieplan. In het vervolg van de brief gaan we in op een aantal van de nieuwe punten die afgelopen jaar dominant waren in het toezicht.

Een duidelijke verbetering is de samenwerking tussen fondsen en DNB, waarbij DNB in de laatste maanden meer doorlopend met de bestuurders en hun adviseurs (waardoor ook technische details met DNB konden worden besproken) in overleg is gegaan. DNB heeft hierin nu een duidelijker kader dan in 2024, waardoor er meer richting wordt gegeven in plaats van dat er alleen naar aanvullende onderbouwing wordt gevraagd. De huidige overlegstructuur leidt veelal tot meer begrip over en weer en wordt door de meeste fondsen als prettig ervaren. De doorlooptijd tussen indiening van het implementatieplan en de invaarbeschikking is daarmee ook korter geworden.

2. Plausibiliteit van modellering

Een van de speerpunten in het toezicht was de plausibiliteit van de onderliggende aannames in de modellering. Met name de aannames over premie en opbouw in de huidige FTK-regeling, leverden veel discussie en werk op. Veel fondsen hanteerden hier in beginsel als uitgangspunt dat huidige wetgeving onverkort wordt toegepast, ongeacht de hoogte van de rente of dekkingsgraad. Bij toepassing van een premiesystematiek op basis van verwacht rendement kan dit tot zeer hoge of lage premiedekkingsgraden leiden. DNB heeft zich echter in het toezicht erover uitgesproken dat zij hier begrenzing van de premiedekkingsgraad in veel gevallen plausibeler acht. Hierop hebben fondsen hun beleidsaannamen voor de modellering moeten aanpassen, wat heeft geleid tot gewijzigde transitie-effecten en daarmee impact heeft gehad op de beoordeling van en vormgeving van een evenwichtig invaarbeleid (zie ook punt 4). Daarnaast is met veel fondsen besproken om het premie- en of het beleggingsbeleid aan te passen in geval van oplopende dekkingsgraden.

In beide gevallen gaat het om een afwijking dan wel completering van huidig beleid en de keuzes daarin zijn onvermijdelijkerwijs enigszins arbitrair.

Ook zijn in het toezicht vragen gesteld bij de veronderstelling van een vast rendement op zakelijke waarden, zoals vastgesteld door de Commissie Parameters. Fondsen is gevraagd de impact van deze aanname te toetsen tegenover een door fondsen zelf te bedenken alternatieve aanname (zoals de veronderstelling van een vaste risicopremie). In diverse

gevallen is met een fonds besproken hierop ook de modellering aan te passen. Bestuurders vinden dit een lastig punt, omdat hiermee gevraagd wordt af te wijken van actuele wettelijke uitgangspunten en zelf te bedenken welke aanname de Commissie Parameters in de toekomst zou doen als de rente fors zou stijgen of dalen. Op dit punt zijn meer voorschriften over alternatieve aannames gewenst, en zou een kader aan de hand waarvan vast te stellen of modellering aanpassing behoeft wenselijk zijn.

3. Compensatie afschaffen doorsneesystematiek

Er is ook veel aandacht voor de vaststelling van de hoogte van de compensatiestaffel voor actieve deelnemers. DNB vraagt fondsen hierbij om aan te tonen dat de vastgestelde staffel in alle gevallen adequaat is en dat geen sprake is van overcompensatie. Dit vraagt om een toets van de daadwerkelijke last van de afschaffing van de doorsneesystematiek tegenover de baten van de compensatiestaffel. Er is echter geen eenduidige definitie van de daadwerkelijke last van het afschaffen van de doorsneesystematiek, daar deze afhankelijk is van het toekomstige renteniveau. DNB heeft zich hierbij op het standpunt gesteld dat de actuele rente op het moment van transitie leidend is in de vaststelling van de toekomstige last van het afschaffen van de doorsneesystematiek. Daarmee kan voor de toets op overcompensatie niet worden gerekend met een renteverwachting die door het fonds en sociale partners op voorhand realistisch wordt geacht. Bovendien geldt dat, wanneer de actuele rente op transitiedatum leidend moet zijn bij de bepaling van de last afschaffen doorsneesystematiek, het moeilijk zo niet onmogelijk is om de deelnemers van tevoren op de hoogte te brengen van hun definitieve compensatie, omdat die rente pas na de transitiedatum bekend wordt.

Veel fondsen en sociale partners hadden in hun implementatie- en transitieplannen besloten tot een vaste compensatiestaffel. Zij hebben hun vastgestelde compensatiestaffel in diverse gevallen moeten aanpassen. Hiermee wordt de onderhandeling tussen en beoordeling van sociale partners over adequate compensatie aanzienlijk bemoeilijkt.

4. Invaarmethodiek en netto profijt

Vrijwel alle fondsen die per 1-1-2026 invaren hebben naar aanleiding van het overleg met DNB hun invaarregels moeten aanpassen. Een oorzaak hiervoor is dat veel sociale partners in hun transitieplannen een set voorrangsregels had vastgelegd, ongeacht de economische omstandigheden. Fondsen hebben dit in hun implementatieplannen als opdracht overgenomen en getoetst of hierbij geen sprake was van onevenwichtige uitkomsten. Door de vaste set voorrangsregels was echter wel sprake van sterk uiteenlopende pensioenuitkomsten (in termen van pensioenverwachtingen en netto profijt) onder verschillende economische en financiële omstandigheden. De bandbreedtes voor de doelstellingen van een evenwichtige transitie waren dan ook ruim vastgesteld. In het toezicht is hier veel aandacht voor geweest en een groot aantal fondsen heeft de bandbreedtes moeten aanpassen.

Ook heeft een aantal fondsen waarbij de sociale partners hadden gevraagd om in te varen met een uniforme verhoging van alle aanspraken (toepassing van de standaardmethode met spreidingsperiode 1), hun invaarmethodiek moeten aanpassen. Met name bij hoge dekkingsgraden, maar in sommige gevallen ook bij lagere dekkingsgraden, bleek de onderbouwing voor toepassing van een kortere spreidingsperiode onvoldoende om te voldoen aan de eisen van het toezicht. Daarmee is een groter aantal fondsen nu ingevaren met toepassing van de standaardmethode met spreidingsperiode van 10 jaar.

Tot slot hebben veel fondsen herverdelingsstaffels moeten introduceren waarmee, afhankelijk van de rente en/of dekkingsgraad, vermogen van oudere naar jongere deelnemers wordt verschoven. Oorzaak hiervan is dat de toets op evenwichtigheid vanuit het toezicht dominant op het delta netto profijt ligt, waar de meeste fondsen en sociale partners in eerste instantie pensioenverwachtingen zwaarder hebben meegewogen. In het toezicht legt DNB voor de evenwichtigheid van de transitie primair focus op het delta netto profijt. In de praktijk merken wij dat hierbij een ongeschreven regel/ norm gehanteerd wordt van een maximale afwijking van het delta netto profijt tussen verschillende groepen

deelnemers van circa 15%-20%-punt. Grotere afwijkingen worden in het toezicht in beginsel als onevenwichtig beschouwd, waarvoor geen afdoende toelichting kan worden gegeven. Dit gaat in sommige gevallen in tegen de visie van sociale partners en bestuurders die van mening zijn dat bepaalde onderdelen van herverdeling als gevolg van de transitie juist wenselijk zijn. Daarbij zijn bijvoorbeeld kwalitatieve argumenten en doelstellingen die gaan over de indexeringsachterstand door DNB als niet afdoende gekwalificeerd. Bestuurders voelden echter de druk met een naderende transitiedatum zodanig toenemen, dat is gekozen voor inzet van bestuurlijke ruimte om te gaan herverdelen. Deze herverdeling gaat in vrijwel alle gevallen van oudere deelnemers naar jongere deelnemers.

Het Actuarieel Genootschap zou ervoor willen pleiten om ofwel – onder nader te bepalen voorwaarden - meer ruimte te geven aan fondsen om te onderbouwen waarom bepaalde transitie-effecten wenselijk zijn, ofwel door van toezichtswege een normenkader te expliciteren en openbaar te maken.

5. Risicohouding

Een deel van de fondsen dat nu invaart, had in 2024 al een partiële beoordeling gedaan over de risicohouding. Deze beoordelingen hebben geleid tot intensieve processen waarin de toezichthouder veel diepgaande vragen heeft gesteld, en in de praktijk bleek het lastig om in de vaststelling van zowel de bandbreedtes van de wettelijke risicomaatstaven als het beleggingsbeleid te voldoen aan de eisen van het toezicht. In de loop van 2025 is hierin een duidelijke verbetering zichtbaar geweest. Zowel vanuit de sector als vanuit het toezicht is lering getrokken uit de eerdere beoordelingen. Dat heeft ertoe geleid dat er minder vragen hoeven te worden gesteld over gehanteerde methodieken, en dat de vragen zich nu meer richten op uitkomsten. In veel gevallen kan aannemelijk worden gemaakt dat de keuzes die hierin gemaakt worden geen significante impact hebben op de evenwichtigheidsafwegingen. Daarom zijn openstaande bevindingen in het toezicht vaak niet blokkerend voor het invaren en kunnen deze in het jaar na transitie worden opgelost. Dit heeft de druk voor de sector op dit punt verlaagd.

Een aandachtspunt hierbij blijft de onderliggende veranderingen in de gepubliceerde P-sets. Verschillende fondsen monitoren de ontwikkeling van hun risicomaatstaven frequent en zien deze van kwartaal op kwartaal sterk veranderen, ook als daar niet direct aanleiding voor lijkt te zijn vanuit de stand van de economie. De oorzaak hiervan ligt in de techniek achter de vaststelling van de P-sets, maar zou er wel toe leiden dat veel fondsen nu al door hun grenzen zouden gaan als ze al onder het WTP-toezichtsregime zouden vallen. Deze fondsen zouden als gevolg hiervan hun risicoprofiel moeten verhogen, hetgeen in lang niet alle gevallen in het belang van de deelnemers zal zijn. Wij vinden het dan ook belangrijk dat hier komend jaar vanuit de wetgever aandacht voor is.

6. Monitoring proces tot transitiemoment

In de laatste maanden van 2025 is de druk op de per 1-1-2026 invarende fondsen erg hoog geweest. Enerzijds had dit te maken met de hiervoor beschreven gesprekken met DNB over de evenwichtigheid, maar in de laatste weken van 2025 is ook nog werk verricht vanwege de oplopende rentes en dekkingsgraden. Veel fondsen liepen hierbij tegen de grenzen van hun complete besluitvorming aan of gingen er zelfs overheen. Hierdoor moesten aanvullende analyses worden uitgevoerd waarbij de evenwichtigheid ook bij hogere rentes en dekkingsgraden werd getoetst. Zowel de fondsen als DNB hebben hier besluitvaardig in opgetreden. In geen van de gevallen heeft dit dan ook geleid tot uitstel van de transitie.

Verzekeraars en premiepensioeninstellingen (ppi's) hebben zich de afgelopen periode actief ingezet om werkgevers en hun adviseurs te stimuleren tijdig te starten met de aanpassing van pensioenregelingen, zodat deze voldoen aan de Wet toekomst pensioenen. Dit gebeurt door middel van intensieve communicatie richting adviseurs en actievere ondersteuning van werkgevers.

Ondanks deze inspanningen blijkt dat een aanzienlijk deel van deze werkgevers nog niet zichtbaar in actie is gekomen. Daarom zijn wij blij dat SZW het initiatief heeft genomen om samen met organisaties van werkgevers, werknemers, adviseurs en het Verbond van Verzekeraars de handen ineen te slaan om te komen tot een gecoördineerde aanpak met als doel om werkgevers en adviseurs te activeren daadwerkelijk tijdig aan de slag te gaan.

Met deze aanpak willen we voorkomen dat werkgevers te laat starten met aanpassing van hun pensioenregeling. Als te lang wordt gewacht zal in 2027 aanzienlijke druk komen te staan op de adviescapaciteit omdat te veel werkgevers voor de aanpassing van hun regeling een beroep zullen doen op adviseurs. Ook voor verzekeraars en ppi's zou dat betekenen dat binnen een korte periode veel regeling wijzigingen administratief moet worden verwerkt.

Samen met onze leden monitoren wij de voortgang van de transitie en delen wij best practices die bijdragen aan een snellere omzetting van de pensioenregeling.

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw drs. M.L.J. Paul
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Briefnummer

Den Haag

20 januari 2026

Onderwerp

Reactie op de Voortgangsrapportage
monitoring Wet toekomst pensioenen
(winter 2025)

Geachte minister Paul,

U heeft ons, werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland, gevraagd om een reactie op de Voortgangsrapportage monitoring Wet toekomst pensioenen (winter 2025). Uit de rapportage blijkt dat er op voortvarende wijze grote stappen worden gezet naar toekomstbestendig pensioenstelsel dat beter aansluit op arbeidsmarkt van nu. Als VNO-NCW en MKB-Nederland zien wij dat de arbeidsvoorwaardelijke fase bij het opzetten van de nieuwe pensioenregelingen die zijn ondergebracht bij pensioenfondsen is afgelopen. Wij zijn zeer positief over hoe voortvarend sociale partners zijn gekomen tot deze regelingen binnen de tijdslijnen die daarvoor stonden, en vaak zelfs weken tot maanden voor die wettelijke mijlpalen.

Als het gaat om het omzetten van de pensioenregelingen bij verzekeraars en premiepensioeninstellingen, zien wij een wisselend beeld. Enerzijds zien we in uitvragen dat een groot deel van de werkgevers zich bewust is van de noodzaak om de pensioenregeling om te zetten. Dat is positief. Ook is een groot deel van de werkgevers al begonnen met de eerste stappen, zoals het voeren van gesprekken met de pensioenadviseur ter voorbereiding van de wijzigingen en het analyseren wat er gewijzigd moet worden. Echter, we zien ook dat in absolute zin het aantal regelingen dat nog omgezet moet worden substantieel is, terwijl inmiddels al meer dan de helft van de transitieperiode is verstreken.

Dat betekent dat er een toenemend risico is dat een groot deel van de wijzigingen plaats moet vinden in 2027. En daar zien wij meerdere risico's, maar in het bijzonder:

- 1) dat er niet genoeg wft-gecertificeerde pensioenadviseurs in 2027 beschikbaar zijn om deze piekvraag naar (het verplichte) omzettingadvies in te winnen;
- 2) dat omzettingstrajecten langer duren dan de werkgever heeft beoogd. Dit kan

bijvoorbeeld het geval zijn wanneer blijkt dat er meer kennissessies dan gepland nodig zijn om alle werknemers op het juiste kennisniveau te krijgen voor instemming, of vanwege het uitblijven van instemming van alle werknemers voor de omzetting.

Wij blijven als VNO-NCW en MKB-Nederland actief met campagnes in 2026 en 2027 om ervoor te zorgen dat pensioenregelingen op tijd, en bij voorkeur zo vroeg mogelijk, worden omgezet.

Hoogachtend,

Mr. I.D. Thijssen
Voorzitter VNO-NCW

J. Vonhof
Voorzitter MKB-Nederland

Conceptrapport Pensioenduidelijkheid

Campagne-effectonderzoek 2025

22 januari 2026

Inhoud

Achtergrond	<u>pagina 3</u>
Inhoud campagne	<u>pagina 7</u>
Conclusies	<u>pagina 10</u>
Communicatieve werking	<u>pagina 23</u>
Campagne-effecten	<u>pagina 31</u>
Overige resultaten	<u>pagina 39</u>
Onderzoeksverantwoording	<u>pagina 45</u>

01

Achtergrond

**Wat verandert
er met de
nieuwe regels
voor pensioen?**

pensioen duidelijkheid.nl

Introductie

Dit is de rapportage van het campagne-effectonderzoek naar de campagne 'Pensioenduidelijkheid'. Dit onderzoek is in opdracht van de ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uitgevoerd door Verian en Validators, onder begeleiding van de Dienst Publiek en Communicatie.

Verian en Validators dragen zorg voor de uitvoering en rapportage van dit onderzoek. De herkenning, waardering en boodschapoverdracht (als voorwaarden voor het realiseren van campagne-effecten) worden gemeten aan het einde van de looptijd van de campagne. Waar van toepassing wordt de communicatieve werking vergeleken met de benchmarks op basis van de eerdere 2025-campagnes. De campagne-effecten worden gemeten door vergelijking van de situatie voorafgaand aan de campagne met de situatie na afloop van de campagne.

Campagneperiode: 1 september t/m 26 oktober 2025
Veldwerkperiode: Voormeting: 18 t/m 31 augustus 2025
Nameting: 27 oktober t/m 9 november 2025

Leeswijzer rapport

- De 'weet ik niet' waarden in de visuele weergaven van de data worden achterwege gelaten waar ingeschat is dat dit de leesbaarheid van de grafieken bevordert. Hierdoor tellen niet alle grafieken op tot 100%.

Beschrijving van de campagne

Achtergrond

Voor veel Nederlanders is onduidelijk hoe hun pensioen geregeld is en wat de nieuwe regels en de transitie voor hen betekenen. De campagne werkt vanuit de belangrijkste vragen van de doelgroepen. In beeld zijn steeds twee mensen, die zich iets afvragen over hun pensioen en vanuit onverwachte hoek volgt het antwoord. In alle uitingen zit de oproep om naar de website pensioenduidelijkheid.nl te gaan voor meer informatie, waar per leeftijdssegment specifieke informatie staat.

Campagnestrategie

Het doel van publiekscommunicatie is bijdragen aan het vertrouwen in het Nederlandse pensioenstelsel en de transitie naar de nieuwe regels voor pensioen. De campagne heeft specifiek als doel om de doelgroep bewust te maken van het feit dat er nieuwe regels voor pensioen zijn en wat dit voor hen betekent. Op basis van ervaringen met de campagne in 2024 is de strategie voor de campagne verder aangescherpt. Uit onderzoek blijkt dat behoefte aan informatie onder de doelgroep 55 jaar en ouder het grootste is. Dit komt door de relevantie en urgentie van het onderwerp voor hen. Daarom focust deze campagne op het bereiken van de pensioengeoriënteerden (55-67 jaar) en gepensioneerden. Vanuit onderzoek zien we dat mensen die meer

vertrouwen hebben in het pensioenstelsel ook meer kennis hierover hebben. Vandaar dat we met de campagne ons focussen op het verhogen van de basale kennis over de transitie en de kenmerken van pensioen.

Boodschap

Primaire doelstelling is kennisoverdracht.

- De campagne moet mensen informeren over het feit dat er nieuwe regels voor pensioen zijn en de belangrijkste wijziging voor hen.
- Verdiepende kennis, mensen meer laten lezen op pensioenduidelijkheid.nl.
- Mispercepties/misvattingen wegnemen bij de doelgroepen.

Bezoek aan de website is geen doel op zich, maar een middel zodat mensen begrijpen hoe pensioen geregeld is.

Mediastrategie

Er worden verschillende kanalen ingezet om de boodschap over te brengen:

Radio, contentsamenwerkingen, online video's, online display advertenties en printuitingen.

Doelstellingen en metingen

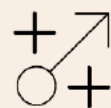

Beleidsdoelstelling(en)

- Hoe pensioen geregeld is en misverstanden uit de weg ruimen
- De kenmerken van de nieuwe regels en de transitie
- Wat er gaat wijzigen en wat er blijft bestaan

Communicatiedoelstelling(en)

- De campagne moet mensen informeren over het feit dat er nieuwe regels voor pensioen zijn en de belangrijkste wijziging voor hen
- Verdiepende kennis, mensen meer laten lezen op pensioenduidelijkheid.nl (secundaire doelstelling)
- Mispercepties/misvattingen wegnemen bij de doelgroepen

Campagnedoelstelling(en)

- Men weet dat er nieuwe regels voor pensioen komen (Weten)
- Men weet wat dit voor hen betekent (Weten)
- Men voelt zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld (Voelen)
- Men bezoekt de website voor meer informatie (Doen-secundair)

Doelgroep(en)

De primaire doelgroep van de campagne wordt gevormd door pensioengeoriënteerden en gepensioneerden ('actuele pensioenrelevantie'). Voor deze twee groepen is een voldoende grote steekproef ondervraagd, zodat gekeken kan worden naar eventuele verschillen tussen de subgroepen.

Metingen

Een voor- en nameting in de primaire en secundaire doelgroepen, met als tussenliggende periode de campagne:

- Voormeting n=911
- Nameting n=844

De **primaire doelgroep** bestaat uit de twee subgroepen met actuele pensioenrelevantie (Gepensioneerden en Pensioengeoriënteerden (56+) en omvat ca. twee derde van de totale steekproef. De **secundaire doelgroep** telt ook twee subgroepen echter met een lange termijn pensioenrelevantie, namelijk Werkenden (37-55 jaar) en Jongeren (18-36 jaar, al dan niet werkend). De secundaire doelgroepen zijn niet opgenomen in dit rapport maar in aparte tabellen geleverd.

Inhoud campagne

**Gelden de
nieuwe regels
voor pensioen
ook voor
gepensioneerden?**

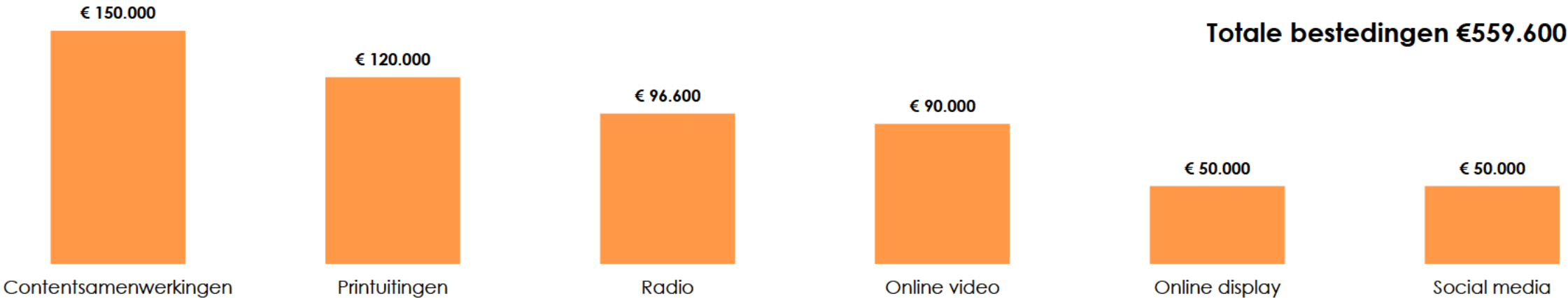
pensioen duidelijkheid.nl

Media-inzet en bestedingen

Media-overzicht

Campagneperiode	Augustus		September				Oktober				November	
Week	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
Meting	Voormeting										Nameting	
Radio												
Social media												
Online display												
Online video												
Contentsamenwerkingen												
Printuitingen												

Bestedingen

Overzicht uitingen

Radio –
Pensioen-
duidelijkheid
(27'')

Online video – Gym 56-67 (20'')

Online video - Gym 67+ (20'')

Social - 55-67

Social – 67+

Print - 55-67

Print – 67+

Contentsamenwerking
AD
Margriet

Om de herkenning van de uitingen én de campagne zo nauwkeurig mogelijk te meten, is in het onderzoek een selectie van de uitingen voorgelegd die het meest representatief is voor de campagne.

Conclusies

Conclusies

De campagne 'Pensioenduidelijkheid' heeft haar doelstellingen deels behaald. De doelgroep weet vaker wat de nieuwe regels voor hen persoonlijk betekenen en heeft ook vaker vertrouwen in de nieuwe regels. Op de andere doelstellingen zijn geen ontwikkelingen zichtbaar. De campagne vond plaats in een periode met veel (persoonlijke) communicatie over pensioen door pensioenuitvoerders en media. De helft van de doelgroep kan zich herinneren reclame of nieuws over dit onderwerp te hebben gezien, terwijl de herkenning van de uitingen een stuk lager ligt. De campagne krijgt een ruime voldoende. De campagne is informatief en relevant, maar minder duidelijk of opvallend.

Campagnedoelstellingen

Doelstelling 1: men weet dat er nieuwe regels voor pensioen komen

Ruim negen op de tien wisten voor de campagne al dat er nieuwe regels voor pensioen komen. De campagne heeft niet gezorgd voor verdere stijging, de doelstelling is dus **niet behaald**. Gezien het hoge niveau voor de campagne valt echter te betwijfelen hoeveel extra groei nog te bereiken is met communicatie alleen.

Doelstelling 2: Men weet wat dit voor hen betekent

De doelstelling dat de doelgroep weet wat de nieuwe regels voor hen betekenen is **deels behaald**.

- Bijna negen op de tien wisten voor de campagne al – in ieder geval een beetje – wat de nieuwe regels inhouden. Dit is niet verder gestegen. Ook op dit punt kan het ministerie afvragen hoeveel groei nog te bereiken valt met een dergelijk hoog niveau van kennis.

- Na de campagne geven vier op de tien aan te weten wat de nieuwe regels voor de respondent zelf betekenen. Dit is gestegen ten opzichte van de situatie voor de campagne. Op dit punt is de doelstelling behaald. Deze stijging vond met name plaats onder de Gepensioneerden. Onder Pensioengeoriënteerden was er geen significante ontwikkeling.
- Het aandeel mensen dat weet waar men terecht kan als men iets wil weten, is gestegen tijdens de campagne (van twee derde naar driekwart). De doelstelling is op dit punt behaald. Onder beide subgroepen is de kennis op dit punt gestegen.

Doelstelling 3: Men voelt zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld

De doelstelling dat de doelgroep zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld voelt, is **deels behaald**.

- Ongeveer vier op de tien respondenten voelen zich goed geïnformeerd over de nieuwe regels voor pensioen. Dit is niet veranderd tijdens de campagne. Wel zien we dat mensen zich het aandeel mensen dat zich *niet geïnformeerd* voelt is afgenomen. Ze voelen zich nog niet echt goed geïnformeerd, maar ook niet *niet* geïnformeerd. Ze zijn vaker 'neutraal'.
- Het aandeel dat vertrouwen heeft in de nieuwe regels voor pensioen is gestegen, van ruim twee op de tien naar bijna drie op de tien. Deze stijging vond met name plaats onder de Gepensioneerden. Onder Pensioengeoriënteerden was er geen significante ontwikkeling.

Conclusies

Communicatieve werking

Herinnering

Zowel voor als na de campagne geeft de helft van de totale doelgroep aan zich te herinneren iets over dit onderwerp te hebben gezien in nieuws of reclame. Bij de meeste campagnes van de Rijksoverheid zien we echter een duidelijke toename. De mensen die zich wel iets herinneren over dit onderwerp, koppelen de boodschappen en kanalen van deze campagne na afloop van de campagne niet vaker terug. De herinnering van dit onderwerp lijkt dus te komen door andere actoren die over dit onderwerp communiceren.

Herkenning

Een kwart van de doelgroep heeft minstens één van de (voor hen relevante) uitingen herkend. Dat ligt iets onder de benchmark. Met afstand het meest herkend was de radiospot, (13%), hoewel deze score aanzienlijk onder de benchmark ligt. De contentsamenwerkingen worden door 4% herkend. Print en online video's hebben een degelijke mate van herkenning behaald.

Waardering

De campagne krijgt gemiddeld een 6,6 van de doelgroep, wat in lijn ligt met de benchmark. De radiospot wordt het beste beoordeeld, met een 6,9.

De doelgroep ziet de campagne als zeer informatief (57%) en relevant voor hen (55%). Op beide aspecten scoort de campagne aanzienlijk boven de benchmark (ca 30%). Op veel andere aspecten scoort het echter lager dan de benchmark, met name op duidelijk (58% versus 76%) en opvallend (23% vs 44%).

Boodschapoverdracht

Vrijwel alle boodschappen scoren ruim boven de benchmark: Voor de meeste boodschappen vindt ongeveer 85% van de doelgroep dat deze (heel) duidelijk overkomen.

Doelstellingen en KPI's (1/2)

Campagnedoelstellingen (vm = 530, nm = 539 bestaat uit gepensioneerd + pensioengeoriënteerden)

Weten		Doel	VM	NM	Resultaat
1	Men weet dat er nieuwe regels voor pensioen komen	Toename	% Ja, dat weet ik goed + Ja, daar heb ik over gehoord		Niet behaald
	De regels voor pensioen in Nederland zijn veranderd. Wist je dat?		96%	96%	
2	Men weet wat dit voor hen betekent	Toename	Ik weet een beetje/ongeveer/goed/precies wat de nieuwe regels inhouden		Deels behaald
	Weet je wat deze nieuwe regels inhouden?		88%	87%	
		Toename	% Helemaal mee eens + mee eens		
	Ik weet wat de nieuwe regels voor pensioen voor mijn persoonlijke situatie betekenen		34%	40%+	
		Toename	% Helemaal mee eens + mee eens		
	Ik weet waar ik terecht kan als ik iets wil weten over de nieuwe regels van pensioen		67%	76%+	

Doelstellingen en KPI's (2/2)

Campagnedoelstellingen (vm = 530, nm = 539 bestaand uit gepensioneerd + pensioengeoriënteerden)

Voelen	Doel	VM	NM	Resultaat
3 Men voelt zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld	Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Deels behaald
Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken?				
Ik voel mij goed geïnformeerd over de nieuwe regels voor pensioen		33%	37%	
Ik heb vertrouwen in de nieuwe regels voor pensioen		23%	29%	

Doen	Doel	VM	NM	Resultaat
4 Men bezoekt de website voor meer informatie (gedag + intentie)	Toename	% ja meerdere keren + ja wel eens + nee, maar wel van plan		Niet behaald
Heb je de website pensioenduidelijkheid.nl weleens bezocht?		74%	72%	

Doelstellingen en KPI's per subgroep

Doelstellingen en KPI's (1/2)

Campagnedoelstellingen (Pensioengeoriënteerden: vm = 278, nm = 278)

Weten		Doel	VM	NM	Resultaat
1	Men weet dat er nieuwe regels voor pensioen komen	Toename	% Ja, dat weet ik goed + Ja, daar heb ik over gehoord		Niet behaald
	De regels voor pensioen in Nederland zijn veranderd. Wist je dat?		93%	94%	
2	Men weet wat dit voor hen betekent	Toename	Ik weet een beetje/ongeveer/goed/precies wat de nieuwe regels inhouden		Niet behaald
	Weet je wat deze nieuwe regels inhouden?		85%	86%	
		Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Niet behaald
	Ik weet wat de nieuwe regels voor pensioen voor mijn persoonlijke situatie betekenen		32%	35%	
		Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Behaald
	Ik weet waar ik terecht kan als ik iets wil weten over de nieuwe regels van pensioen		62%	73%	

Doelstellingen en KPI's (2/2)

Campagnedoelstellingen (Pensioengeoriënteerden: vm = 278, nm = 278)

Voelen	Doel	VM	NM	Resultaat
3 Met voelt zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld	Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Niet gehaald
Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken?				
Ik voel mij goed geïnformeerd over de nieuwe regels voor pensioen		27%	29%	
Ik heb vertrouwen in de nieuwe regels voor pensioen		19%	24%	

Doen	Doel	VM	NM	Resultaat
4 Men bezoekt de website voor meer informatie	Toename	% ja meerdere keren + ja wel eens + nee, maar wel van plan		Niet behaald
Heb je de website pensioenduidelijkheid.nl weleens bezocht?		80%	80%	

Doelstellingen en KPI's (1/2)

Campagnedoelstellingen (Gepensioneerden: vm = 332, nm = 330)

Weten		Doel	VM	NM	Resultaat
1	Men weet dat er nieuwe regels voor pensioen komen	Toename	% Ja, dat weet ik goed + Ja, daar heb ik over gehoord		Niet behaald
	De regels voor pensioen in Nederland zijn veranderd. Wist je dat?		99%	98%	
2	Men weet wat dit voor hen betekent	Toename	Ik weet een beetje/ongeveer/goed/precies wat de nieuwe regels inhouden		Niet behaald
	Weet je wat deze nieuwe regels inhouden?		90%	89%	
		Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Behaald
	Ik weet wat de nieuwe regels voor pensioen voor mijn persoonlijke situatie betekenen		35%	44%	
		Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Behaald
	Ik weet waar ik terecht kan als ik iets wil weten over de nieuwe regels van pensioen		71%	78%	

Doelstellingen en KPI's (2/2)

Campagnedoelstellingen (Gepensioneerden: vm = 332, nm = 330)

Voelen	Doel	VM	NM	Resultaat
3 Met voelt zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld	Toename	% Helemaal mee eens + Mee eens		Deels behaald
Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken?				
Ik voel mij goed geïnformeerd over de nieuwe regels voor pensioen		38%	42%	
Ik heb vertrouwen in de nieuwe regels voor pensioen		26%	34%	

Doen	Doel	VM	NM	Resultaat
4 Men bezoekt de website voor meer informatie	Toename	% ja meerdere keren + ja wel eens + nee, maar wel van plan		Niet behaald
Heb je de website pensioenduidelijkheid.nl weleens bezocht?		68%	66%	

KPI's communicatieve werking

KPI's Communicatieve werking

Media KPI's

Medium	Herkenning (% gezien/gehoord)	Benchmark	Rapportcijfer	Benchmark
Pensioengeoriënteerden (vanaf 55 jaar)				
Online video	4%-	9%	6,6	6,7
Printuiting	2%		6,5	
Social media	2%-	7%	6,4	6,5
Gepensioneerden				
Online video	7%	9%	6,9	6,7
Printuiting	8%		6,6	
Social media	7%	7%	6,6	6,5
Pensioengeoriënteerden & Gepensioneerden				
Radio	13%-	20%	6,9	6,7
Contentsamenwerking AD	3%		6,5	
Contentsamenwerking Margriet	1%		6,5	
Totale Herkenning (Pensioengeoriënteerden)	19%-	27%		
Totale Herkenning (Gepensioneerden)	25%	27%		
Totale Herkenning (totale doelgroep)	23%	27%	6,6	6,5

Beoordeling campagne en campagne boodschap

Beoordeling campagne Rijksoverheid

Waarderingselementen	Resultaat beoordeling	Benchmark
% Helemaal mee eens + mee eens		
Relevant voor mij	61%	29%
Duidelijk	58%	76%
Geloofwaardig	58%	60%
Geeft mij nieuwe informatie	52%	30%
Aansprekend	39%	46%
Opvallend	23%	44%
Saai	20%	19%
Irritant	9%	19%
Grappig	7%	27%

Boodschapoverdracht

Boodschap	Resultaat beoordeling	Benchmark
% Helemaal duidelijk + duidelijk		
Pensioengeoriënteerden (vanaf 55 jaar)		
Er zijn nieuwe regels voor pensioen.	85%	76%
Je pensioen wordt straks duidelijker, je ziet beter hoeveel geld jij en jouw werkgever inleggen en hoe dit bedrag groeit.	74%	76%
Gepensioneerden		
Er zijn nieuwe regels voor pensioen.	88%	76%
De nieuwe regels kunnen ook gelden als je al met pensioen bent.	88%	76%
Je blijft elke maand gewoon pensioen ontvangen, je hele leven lang.	86%	76%

04

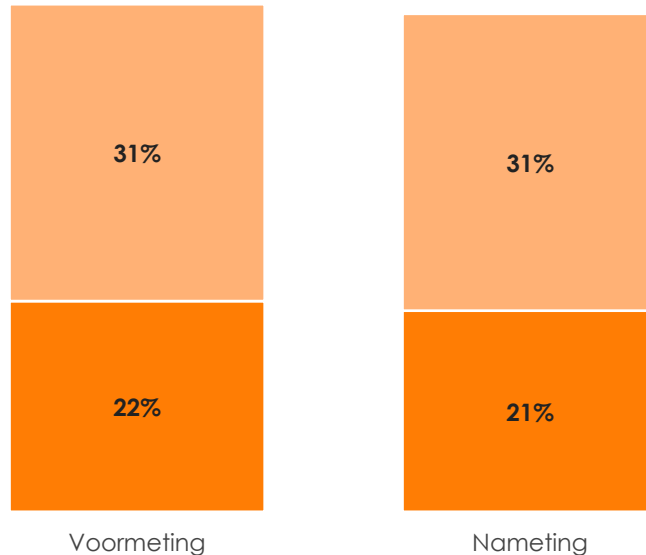
Communicatieve werking

Herinnering stabiel

Reclame- en nieuws herinnering

- Ja, ik denk het wel
- Ja, zeker

Toelichting

De helft van de doelgroep herinnert zich in de nameting reclame of nieuws gezien/gehoord/gelezen te hebben over veranderingen in de regels voor pensioen in Nederland. Dit is stabiel gebleven. Ter vergelijking, de benchmark ligt op 44% in de nameting, maar in de voormeting ligt de benchmark een stuk lager, namelijk op 27%. Normaal gesproken verwachten we dus een stijging van ongeveer 17 procentpunt. Dit suggereert dat de campagne niet echt opvalt tussen de vele andere partijen die over dit onderwerp zenden.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

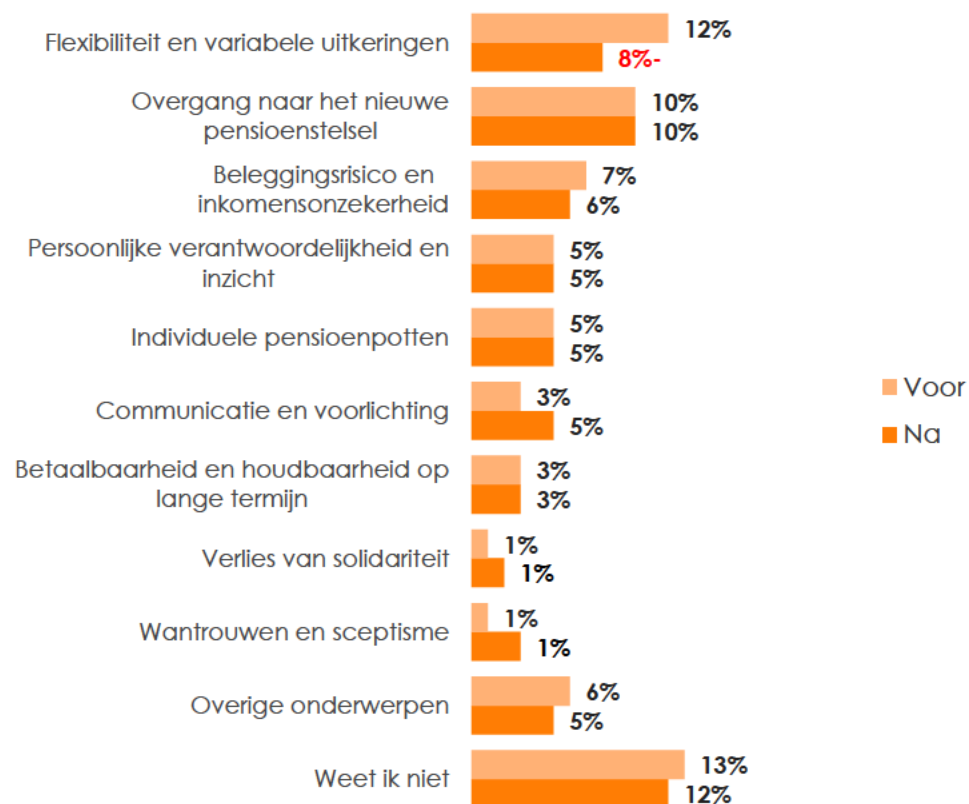
Met name onder de Gepensioneerden is de herinnering hoog: 59% kan zich herinneren nieuws of reclame over dit onderwerp gezien te hebben. Onder Pensioengeoriënteerden is dat 44%. Voor beide groepen is de herinnering stabiel gebleven.

Vraag: Heb je in de afgelopen tijd een reclame/nieuws gezien of gehoord over veranderingen in de regels voor pensioen in Nederland? Dit kun je bijvoorbeeld gezien of gehoord hebben via televisie, radio, kranten, nieuwssites of social media (bijv. Instagram)) (vm: n=530, nm: n=539)

+/- Significante toename of afname voor- en nameting (95% betrouwbaarheid)

‘Overgang naar nieuw pensioenstelsel’ een van meest herinnerde nieuws- en reclameonderwerpen

Spontane boodschapherinnering rondom wijziging van de regels voor pensioen

Toelichting

De mensen die zich nieuws herinnerden (voormeting + nameting) is gevraagd wat de reclame/het nieuws over 'veranderingen in de regels voor pensioen' hen probeerde duidelijk te maken.

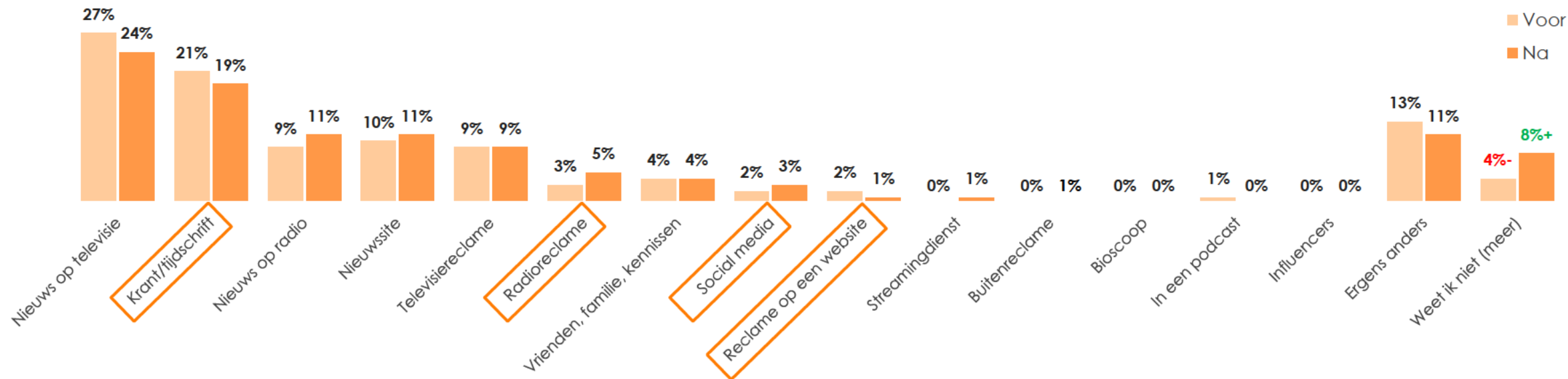
'Flexibiliteit en variabele uitkeringen' werd voor de campagne het meest genoemd, gevolgd door 'Overgang naar het nieuwe pensioenstelsel'. Met name het tweede onderwerp sluit natuurlijk goed aan bij een campagne over wijzigingen in het pensioenstelsel. Toch zien we hier geen verandering op gedurende de campagneperiode. Dit duidt er opnieuw op dat de campagne plaatsvindt in een veld waar veel verschillende partijen over dit onderwerp communiceren.

'Flexibiliteit en variabele uitkeringen' werd na de campagne iets minder vaak genoemd dan voor de campagne. Dit kwam dan ook niet heel sterk naar voren in de uitingen.

Vraag: Doel nieuws over onderwerp (vm: n=530, nm: n=539)

Opnieuw weinig verschuivingen in herinnerde kanalen

Kanalen spontane reclame- en nieuwsherinnering

Vraag: Waar heb je in de afgelopen tijd iets gezien, gehoord, of gelezen over [onderwerp]? (vm: n=530, nm: n=539)

+/- Significante toename of afname voor- en nameting (95% betrouwbaarheid)

Toelichting

De doelgroep kan zich vooral herinneren nieuws of reclame gezien te hebben via nieuws op televisie en via kranten/ tijdschriften. Dit laatste is ook een campagnemiddel geweest. Er zijn geen significante ontwikkelingen tussen voor- en nameting, ook niet in de campagnekanalen. Dit duidt er opnieuw op dat de campagne weinig opgevalen is tussen alle partijen die over dit onderwerp praten.

Campagne wordt niet zo goed herkend

Herkenning	Ja, zeker	Benchmark
Campagnemiddelen	23%	27%
Radio	13%	20%
• Radio	13%	
Contentsamenwerking	4%	n/a
• Mezza (weekendmagazine AD)	3%	
• Margriet	1%	
Online video	5%	9%
• Versie pensioengeoriënteerden	4%	
• Versie gepensioneerden	7%	
Printuitingen	5%	n/a
• Versie pensioengeoriënteerden	2%	
• Versie gepensioneerden	8%	
Social media	4%	7%
• Versie pensioengeoriënteerden	2%	
• Versie gepensioneerden	7%	

Toelichting

Bijna een kwart van de doelgroep geeft aan de Pensioenduidelijkheid-campagne **zeker** te hebben gezien/ gehoord/ gelezen. De radioreclame werd (van alle voorgelegde uitingen) het beste herkend, gevolgd door OLV, Print en Social (alle drie 5%). De campagne-uitingen hebben dus verschillende mensen bereikt, waardoor het totaal aan herkenning optelt tot 23%.

Vragen: Heb je deze [type uiting] onlangs op [kanaal] gezien/gehoord? (nm: n=539)

* Het campagnemateriaal dat via deze campagnemiddelen te zien of horen was, is ook nog gebruikt in andere campagnemiddelen waardoor de percentages mogelijk hoger uitvallen door foutieve herinneringen aan de campagnekanalen.

Radio en OLV krijgen hoogste waardering

Toelichting

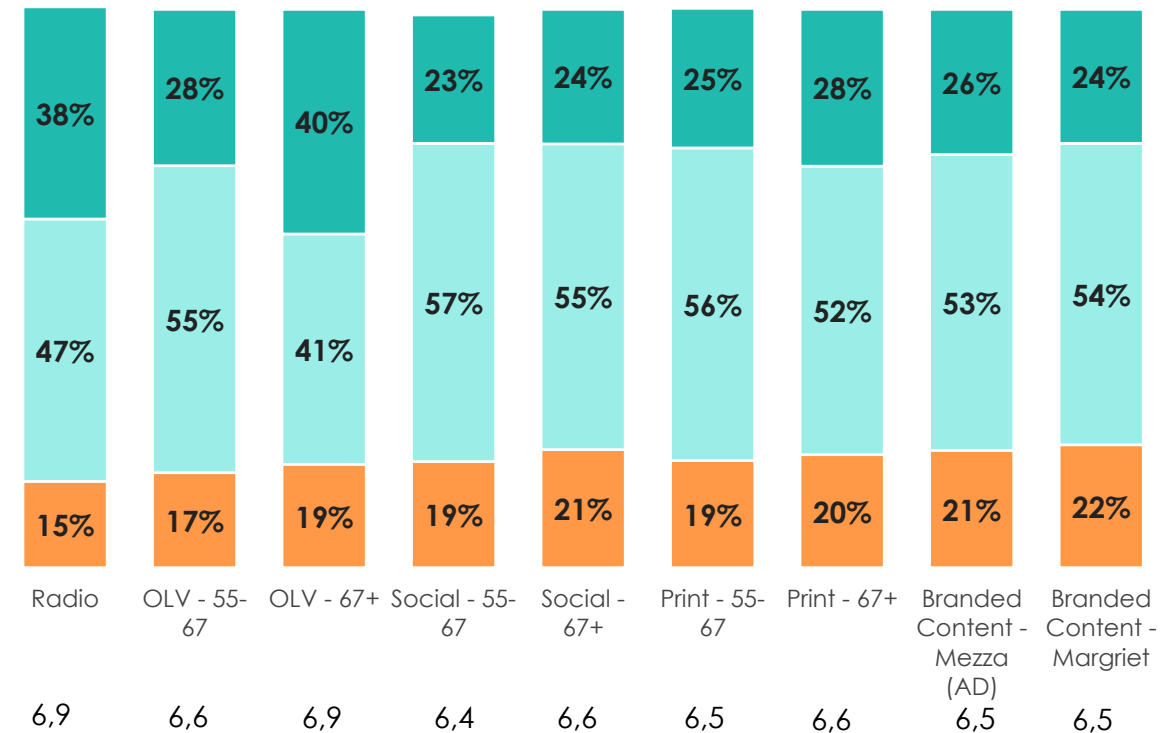
Gemiddeld over de uitingen wordt de campagne beoordeeld met een 6,6. Radio en OLV 67+ zijn de twee uitingen met het hoogste gemiddelde rapportcijfer, namelijk een 6,9. De andere uitingen scoren iets lager, maar krijgen nog altijd een ruime voldoende. Voor alle uitingen geldt dat er meer mensen zijn die een hoog cijfer geven (een 8 of hoger), dan dat er een onvoldoende geven (een 5 of lager).

Verschillen tussen Gepensioneerden en Pensioengeoriënteerden

Gepensioneerden waarderen de OLV en Social uitingen hoger dan de Pensioengeoriënteerden. Voor de volledigheid melden we hier dat de beide doelgroepen aparte uitingen voorgelegd kregen, voor hen ontwikkeld waren. Op de volgende slides zien we dat die specifiek Gepensioneerden ook op andere punten de campagne beter waarderen. Dit sluit dus aan.

Medium en uitingen - rapportcijfer

■ 8-10
■ 6-7
■ 1-5

Vraag: Wat vind je van de reclame (radio en tv) /advertentie (online) die je net hebt gezien? Geef een rapportcijfer. (Uitingen zijn voorgelegd aan het relevante leeftijdssegment. Uitingen 55-67 n=274, Uitingen 68+ n=262, Radio & Branded content n=539)

Campagne is zeer relevant en geeft nieuwe informatie

Toelichting waardering van de campagne

De campagne scoort, ten opzichte van de benchmark, zeer hoog op de aspecten 'relevant voor mij' (61% vs benchmark 29%) en 'geeft nieuwe informatie' (52% vs benchmark 30%).

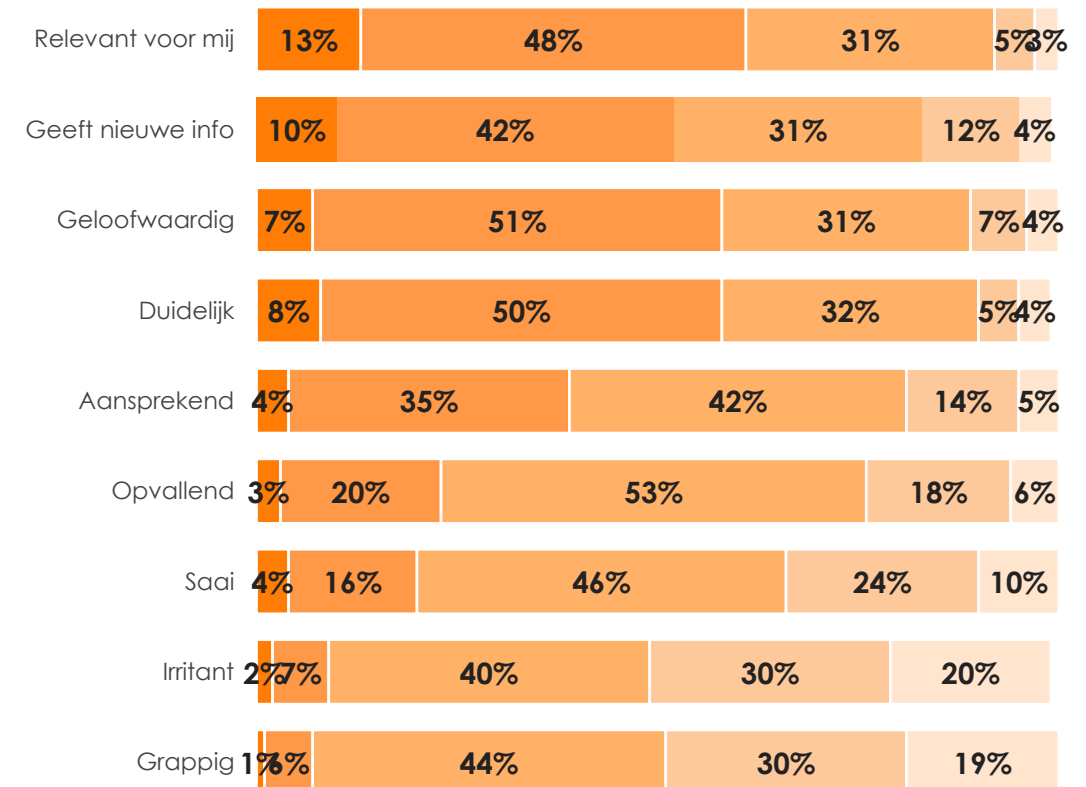
De andere items scoren gelijk of lager dan de benchmark. Duidelijk, aansprekend, opvallend en grappig scoren significant beneden de benchmark ('Irritant' ook beneden de benchmark, maar dat is dus positief).

Verschillen tussen Gepensioneerden en Pensioengeoriënteerden

Bij 'Grappig' is er het grootste verschil tussen de twee subgroepen van de primaire populatie. De totale doelgroep vindt de campagne al niet grappig, maar subgroep Pensioengeoriënteerden vinden de campagne nog minder grappig. Ook bij 'Relevant voor mij' is er een andere respons. Pensioengeoriënteerden vinden de campagne relevant voor zich, Gepensioneerden hebben dat in mindere mate. Bij 'Saai' en 'Opvallend' vinden de Gepensioneerden minder saai en meer opvallend ten opzichte van de Pensioengeoriënteerden.

Campagne waarderingen

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens

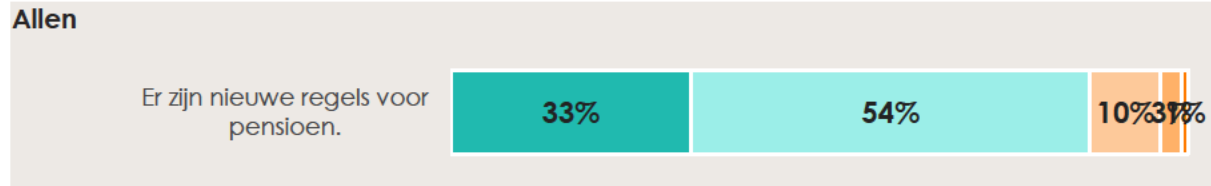
Vraag: Ik vind de campagne van Rijksoverheid ... (nm: n=539)

Boodschappen komen duidelijk over

Boodschapoverdracht per boodschap

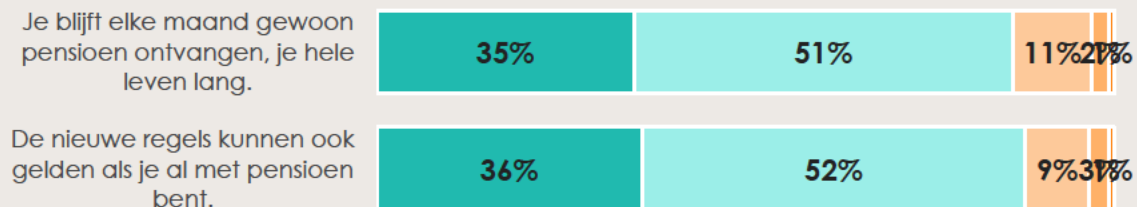
■ Heel duidelijk ■ Duidelijk ■ Neutraal ■ Niet duidelijk ■ Helemaal niet duidelijk

Pensioengeoriënteerden

Gepensioneerden

Toelichting

Drie van de vier boodschappen worden bovengemiddeld goed opgepakt door de doelgroep. Ongeveer 85% vindt dat deze (heel) duidelijk overkomen, in vergelijking met de benchmark van 76%.

Ook de derde boodschap: "Je pensioen wordt straks duidelijker" haalt 75% en scoort dus in lijn met de benchmark.

Vraag: In hoeverre vind je onderdelen van de boodschap duidelijk over komen in de campagne van Rijksoverheid?
(nm: n=539)

Campagne effecten

**Wat verandert
er met de
nieuwe regels
voor pensioen?**

pensioen duidelijkheid.nl

Bijna iedereen heeft gehoord van verandering in regels pensioen; Gepensioneerden vaker goed op de hoogte

Toelichting

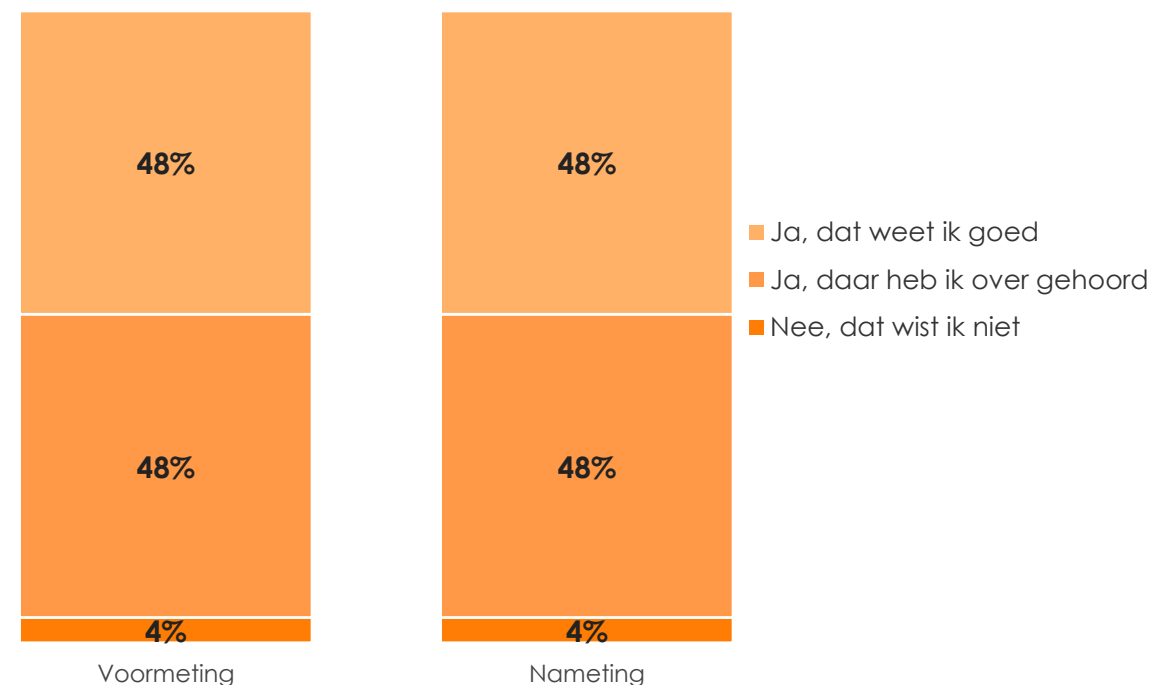
Doelstelling Weten 1: Men weet dat er nieuwe regels voor pensioen komen

Bijna iedereen heeft gehoord dat de regels voor pensioen zijn veranderd. Dit is niet veranderd gedurende de campagne. Ongeveer de helft van de doelgroep weet goed dat de regels veranderd zijn, nog eens bijna de helft heeft er over gehoord.

Verschillen tussen Gepensioneerden en Pensioengeoriënteerden

Gepensioneerden (55%) zeggen vaker dan Pensioengeoriënteerden (39%) dat ze 'goed weten' dat de regels veranderd zijn, terwijl Pensioengeoriënteerden weer vaker zeggen dat ze 'erover gehoord hebben'. Het totaal dat er (minimaal) over gehoord heeft, is iets – maar significant – hoger voor Gepensioneerden (98%) dan Pensioengeoriënteerden (94%).

Weten 1

Vraag: De regels voor pensioen in Nederland zijn veranderd. Wist je dat? (vm: n=530, nm: n=539)

Een op de vijf weet goed wat de nieuwe regels inhouden

Toelichting

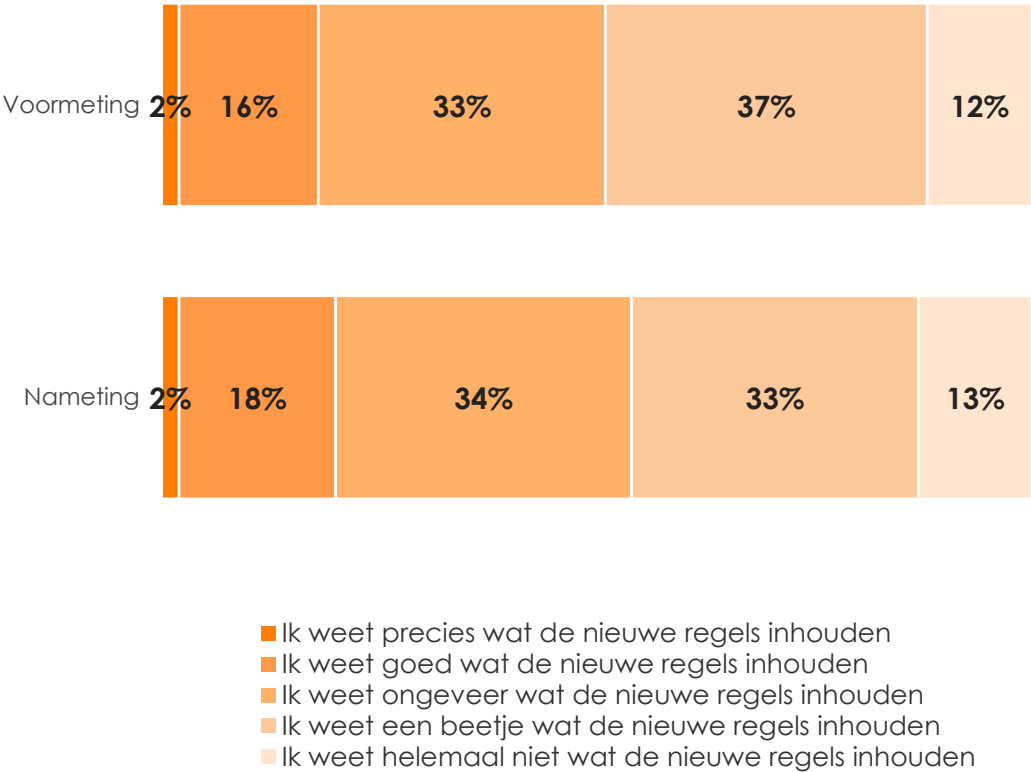
Doelstelling Weten 2: Men weet wat dit voor hen betekent

Van degenen die weten dat de regels veranderd zijn (vrijwel iedereen in de primaire doelgroep, zie vorige slide), zegt een op de vijf dat ze 'precies' of 'goed' weten wat de nieuwe regels inhouden. Nog eens een derde geeft aan dit 'ongeveer' te weten. Aan de andere kant geeft dus bijna de helft aan helemaal niet of slechts een beetje te weten wat de nieuwe regels inhouden. Dit is niet veranderd.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Gepensioneerden zijn (volgens eigen zeggen) beter op de hoogte dan de Pensioengeoriënteerden (25% vs 14% in de nameting)

Weten

Vraag: Weet je wat deze nieuwe regels inhouden? (vm: n=509, nm: n=517)

Aandeel dat weet wat nieuwe regels voor hen persoonlijk betekenen, is gestegen

Toelichting

Doelstelling Weten 2: Men weet wat dit voor hen betekent

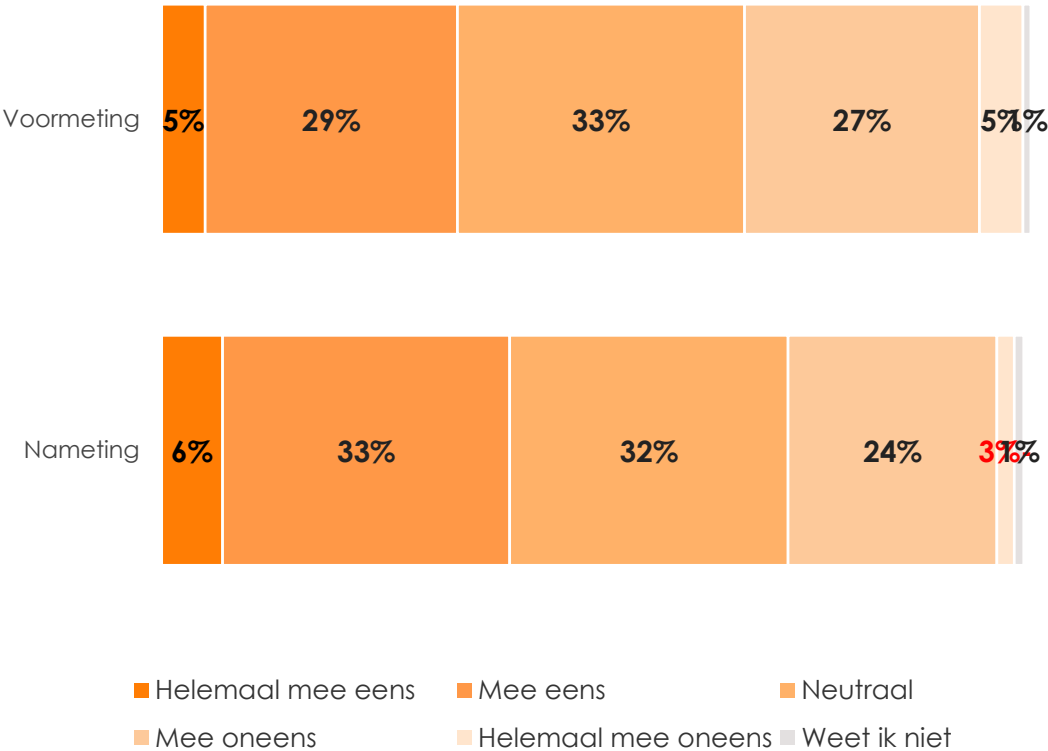
Aan de mensen die minstens een beetje weten wat de verandering inhouden, is gevraagd of ze weten wat de nieuwe regels voor hun persoonlijke situatie betekenen.

Vier op de tien mensen in de doelgroep zijn het (helemaal) eens met de stelling dat ze weten wat dit voor hun persoonlijke situatie betekent. Dit is gestegen tijdens de campagneperiode (van 34% naar 40%).

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

De stijging is met name zichtbaar onder de Gepensioneerden (van 35% naar 44%). Onder Pensioengeoriënteerden is het verschil tussen voor- en nameting niet significant.

Weten

Vraag: Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraak?

Ik weet wat de nieuwe regels voor pensioen voor mijn persoonlijke situatie betekenen (vm: n=448, nm: n=452)

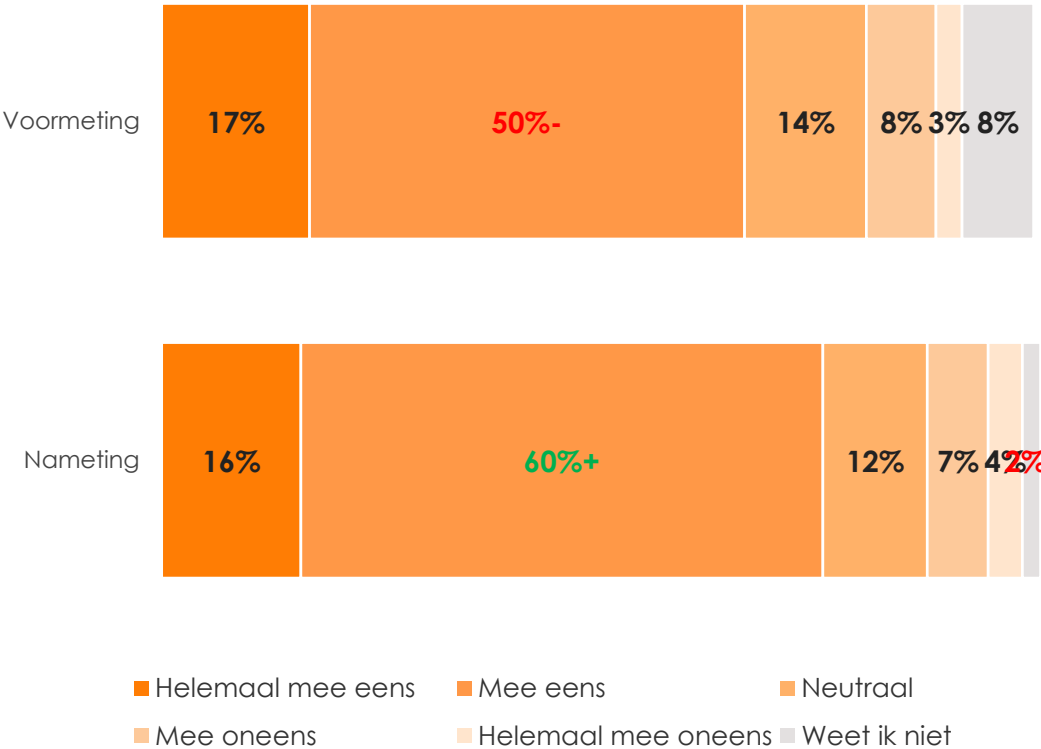
Doelgroep weet waar ze terecht kunnen als ze iets willen weten over de nieuwe regels voor pensioen

Toelichting

Doelstelling Weten 2: Men weet wat dit voor hen betekent

Driekwart van de doelgroep (76%) weet na de campagne waar ze terecht kunnen als ze iets willen weten over de nieuwe regels voor pensioen. Dit is gestegen tijdens de campagne, van 67% naar 76%.

Voelen

Vraag: Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraak? Ik weet waar ik terecht kan als ik iets wil weten over de nieuwe regels van pensioen (vm: n=530, nm: n=539)

Positieve ontwikkelingen voor geïnformeerd voelen over en vertrouwen in nieuwe regels

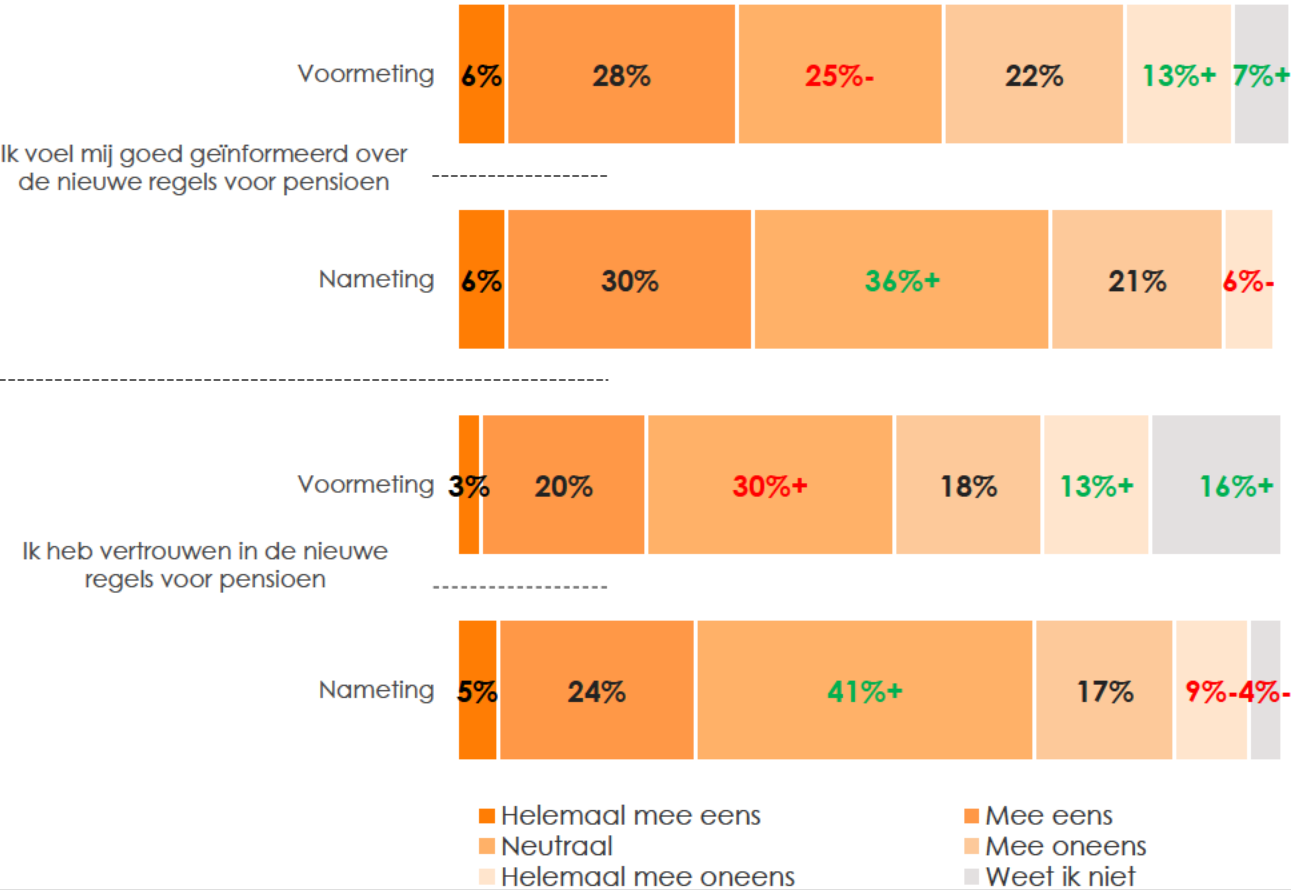
Toelichting

Doelstelling Voelen: Men voelt zich geïnformeerd en daardoor gerustgesteld

Er zijn met name ontwikkelingen zichtbaar aan de onderkant van de score: minder mensen zijn het (helemaal) oneens met de stellingen over hoe geïnformeerd ze zich voelen en hoeveel vertrouwen ze hebben in de nieuwe regels. De neutrale categorie neemt toe, en het aandeel mensen dat het niet weet neemt af.

Voor beide items geldt dat het aandeel dat het (helemaal) oneens is met de stellingen ongeveer even groot is als het aandeel dat het (helemaal) eens is. Een grote groep is neutraal.

Voelen

Vraag: Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken? (vm: n=530, nm: n=539)

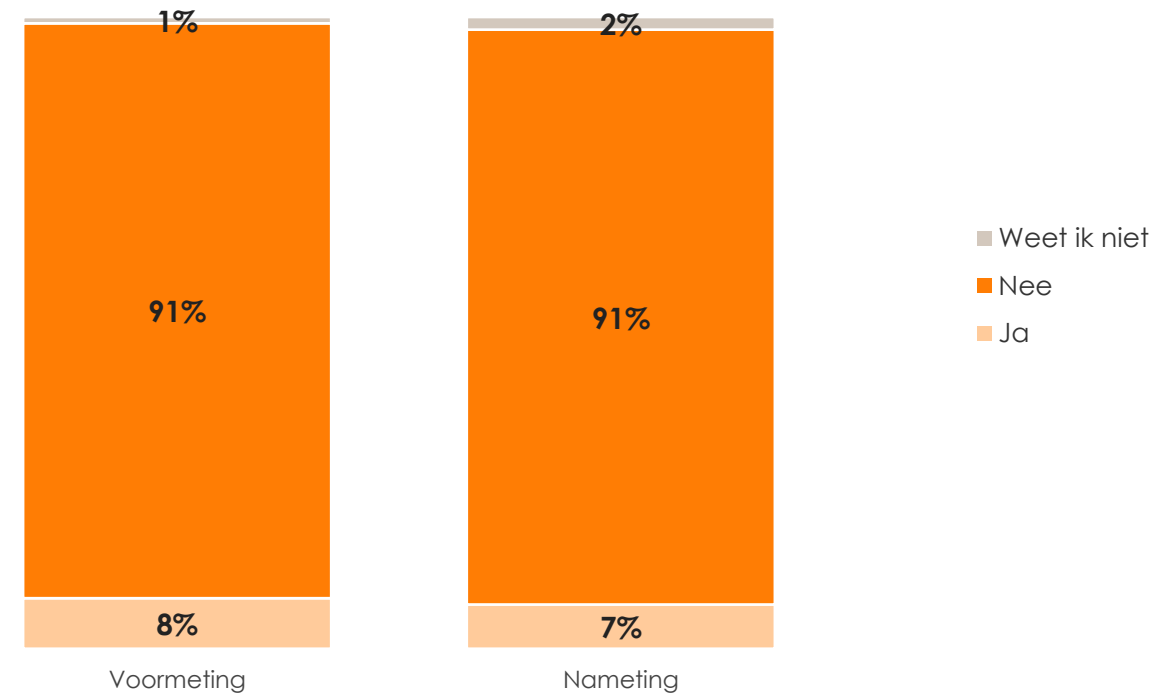
Bekendheid website blijft gelijk

Toelichting

Doelstelling Doen: Men bezoekt de website voor meer informatie

Minder dan één op de tien kent de website 'pensioenduidelijkheid.nl'. De bekendheid is niet veranderd gedurende de campagneperiode. Opvallend is dat wel want de naam van de website (c.q. campagne) wordt toch in de radiospot genoemd of in de OLV-uiting getoond.

Bekendheid website

Vraag: Ken je de website pensioenduidelijkheid.nl? (vm: n=530, nm: n=539)

Bezoekfrequentie nog laag, veel bezoekingintentie uitgesproken

Toelichting Doen

Doelstelling Doen: Men bezoekt de website voor meer informatie

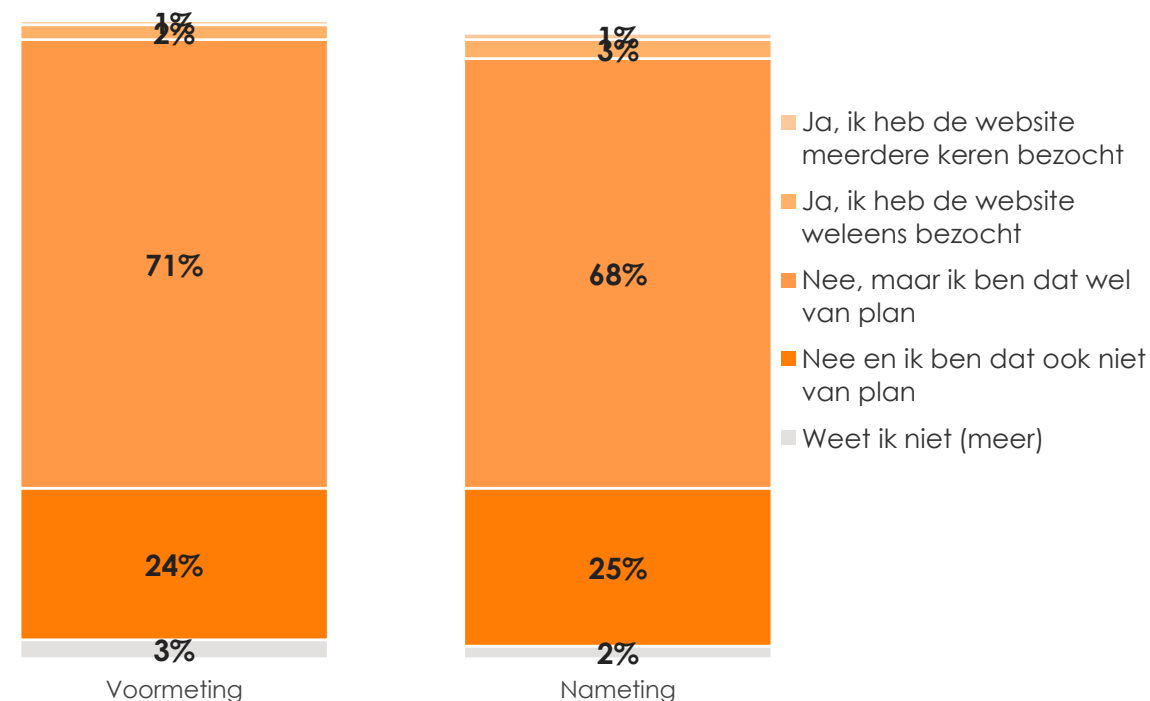
Ongeveer één op de twintig heeft volgens eigen zeggen de website bezocht. Dit ligt in lijn met de lage bekendheid van de site (zie vorige slide). Zeven op de tien zeggen wel van plan te zijn om de website te bezoeken.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Pensioengeoriënteerden zijn vaker dan Gepensioneerden van plan om de site te bezoeken (respectievelijk 75% en 62% in de nameting).

NB: deze vraag is voorgelegd aan iedereen in de doelgroep, ongeacht of ze bij de vorige vraag aangeven de website te kennen. Nu dat ze weten dat de site bestaat, kunnen ze immers de intentie ontwikkelen om de site te bezoeken.

Doen

Vraag: Heb je de website pensioenduidelijkheid.nl weleens bezocht? (vm: n=530, nm: n=539)

Overige resultaten

Vertrouwen in dat pensioen in Nederland goed geregeld is, is gestegen

Toelichting

Er is qua uitkomsten een stabiel beeld voor de 6 items bij vergelijking voor- en nameting.

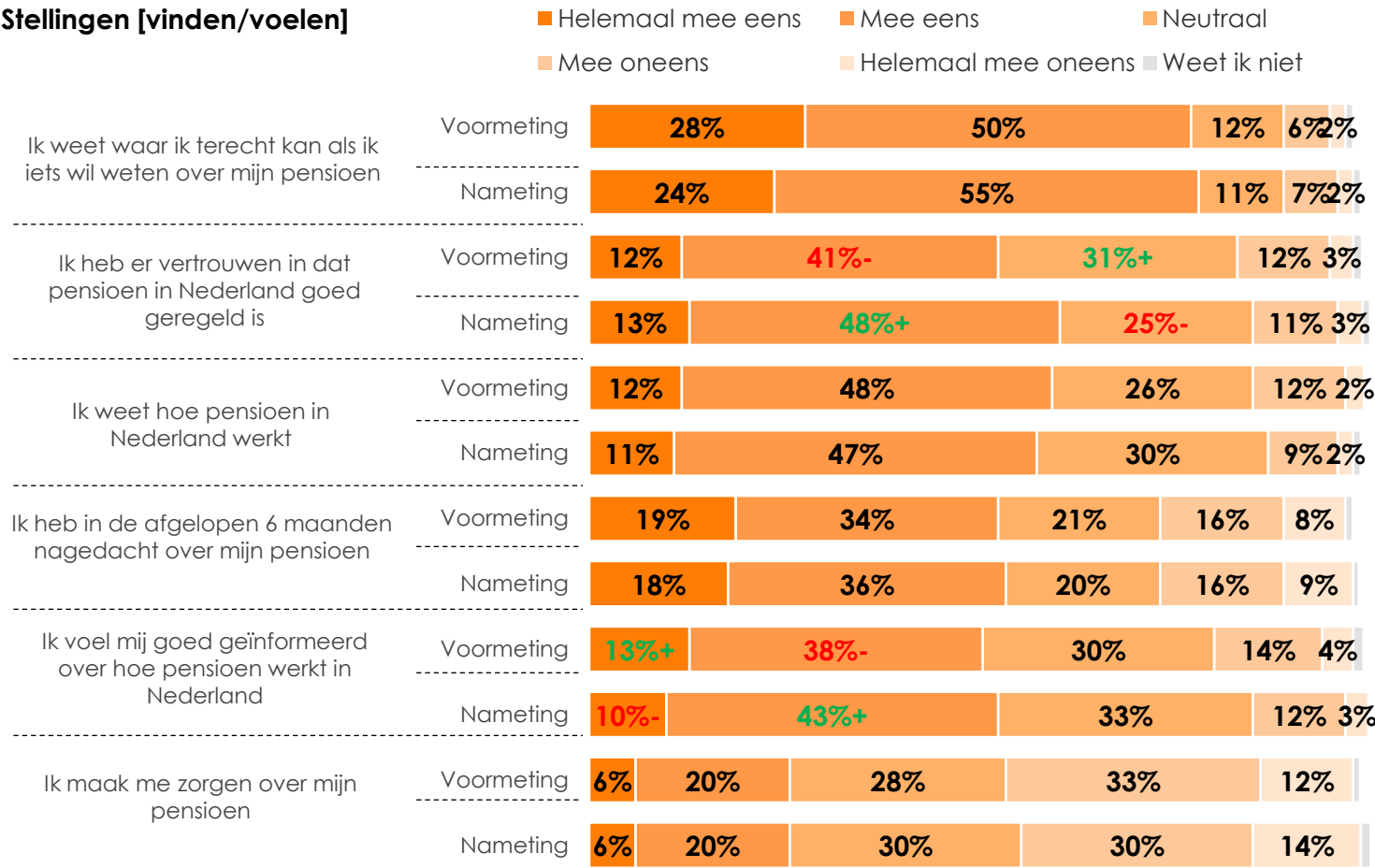
Positieve uitzondering geldt voor het item 'Ik heb er vertrouwen in dat pensioen in Nederland goed geregeld is', dit is gestegen van 52% naar 61%. Bij beide subgroepen is deze stijging duidelijk aanwezig.

Aan de andere kant zien we een licht negatieve tendens bij de stelling 'ik voel me goed geïnformeerd...'. Hier zien we een verschuiving van 'helemaal mee eens' naar 'mee eens'.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Gepensioneerden voelen zich meer geïnformeerd (58% vs 46%), weten vaker waar ze terecht kunnen (84% vs 73%) en hebben meer vertrouwen (67% vs 54%).

Pensioengeoriënteerden hebben vaker nagedacht (67% vs 43%) en maken zich ook vaker zorgen over hun pensioen (34% vs 17%).

Vraag: Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken? (vm: n=530, nm: n=539)

Acht op de tien weten dat pensioen sneller omhoog kan gaan als economie groeit

Toelichting

De respondenten kregen een aantal stelling voorgelegd, om hun kennis te toetsen. In willekeurige volgorde werden ware en onware stellingen voorgelegd. Op deze slide bespreken we de antwoorden op de ware stellingen, op de volgende slide gaan we in op de onware stellingen.

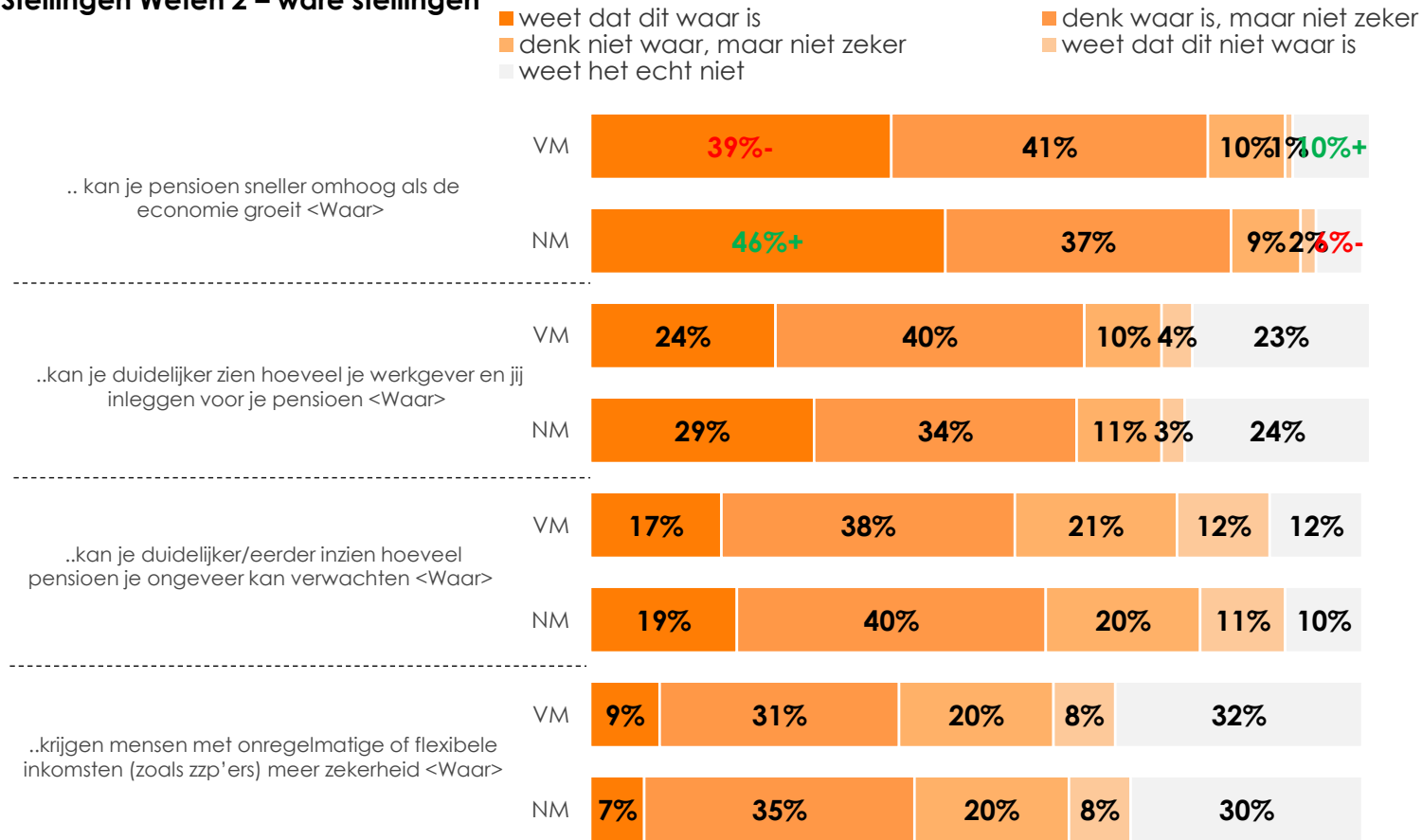
De stellingen zijn voorgelegd aan mensen die zeggen in ieder geval een beetje te weten wat de nieuwe regels inhouden.

De grote meerderheid (83%) weet (correct) dat met de nieuwe regels je pensioen sneller omhoog kan gaan als de economie groeit. Gedurende de campagne zijn ze daar nog iets zekerder over geworden. Voor de rest zien we geen ontwikkelingen.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Gepensioneerden geven over het algemeen vaker het correcte antwoord dan de Pensioengeoriënteerden.

Stellingen Weten 2 – ware stellingen

Vraag: Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken? (vm: n=448, nm: n=452)

Doelgroep weet vaker dat pensioenen voor oudere mensen niet lager wordt door nieuwe regels

Toelichting

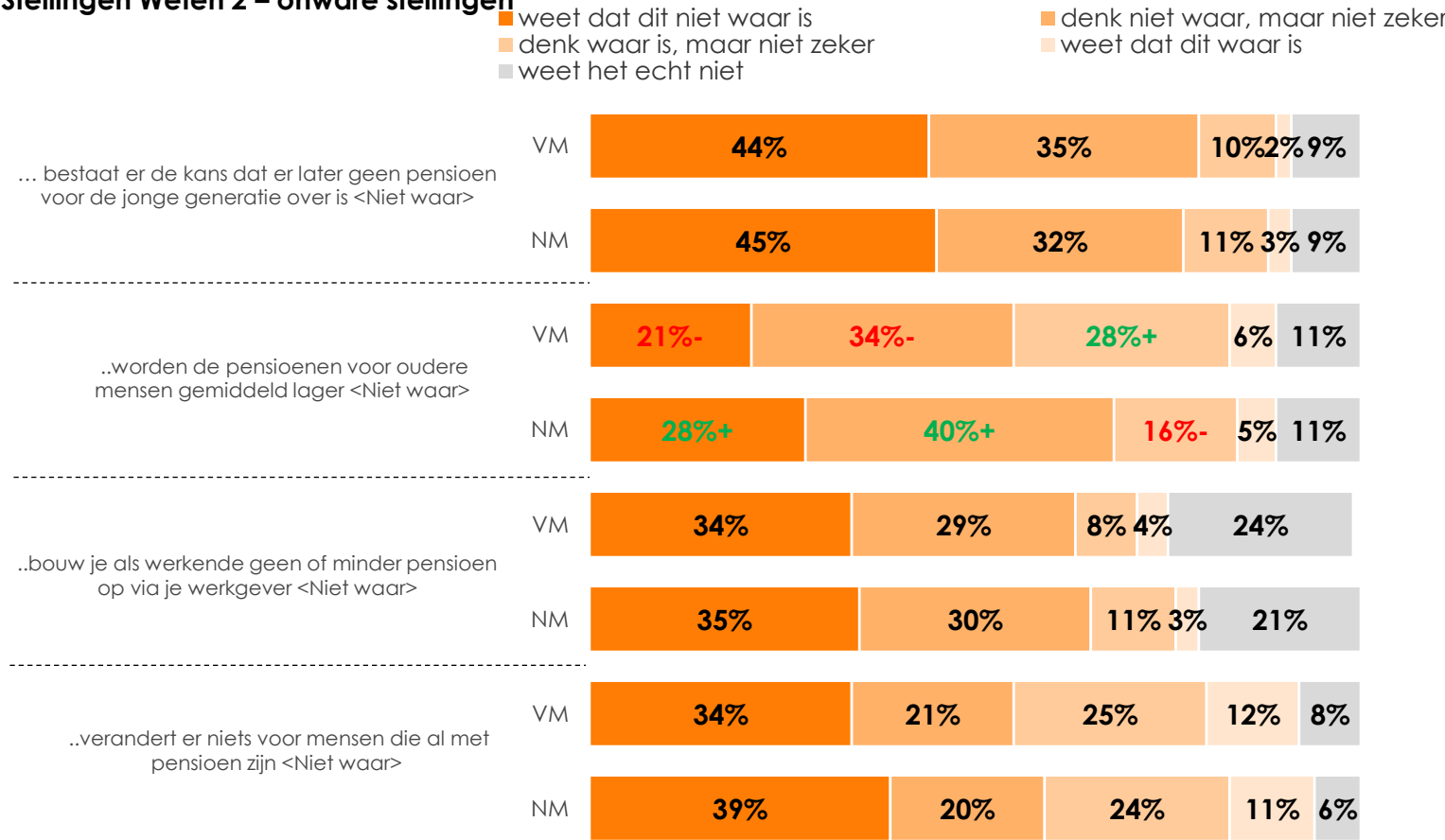
Na de campagne geeft de doelgroep duidelijk vaker het correcte antwoord op de stelling ‘worden pensioenen voor oudere mensen gemiddeld lager’, namelijk dat dit niet waar is. Twee derde (68%) geeft het correcte antwoord, tegen 56% voor de campagne.

Op de andere stellingen zijn er geen ontwikkelingen gedurende de campagneperiode.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Ook hier zien we dat Gepensioneerden over het algemeen vaker het correcte antwoord geven dan de Pensioengeoriënteerden.

Stellingen Weten 2 – onware stellingen

Vraag: Ben je het eens of oneens met de volgende uitspraken? (vm: n=448, nm: n=452)

Meerderheid van Pensioengeoriënteerden van plan meer informatie te zoeken

Toelichting

Ongeveer de helft van de doelgroep is (waarschijnlijk) van plan om meer informatie te zoeken over de nieuwe regels voor pensioenen.

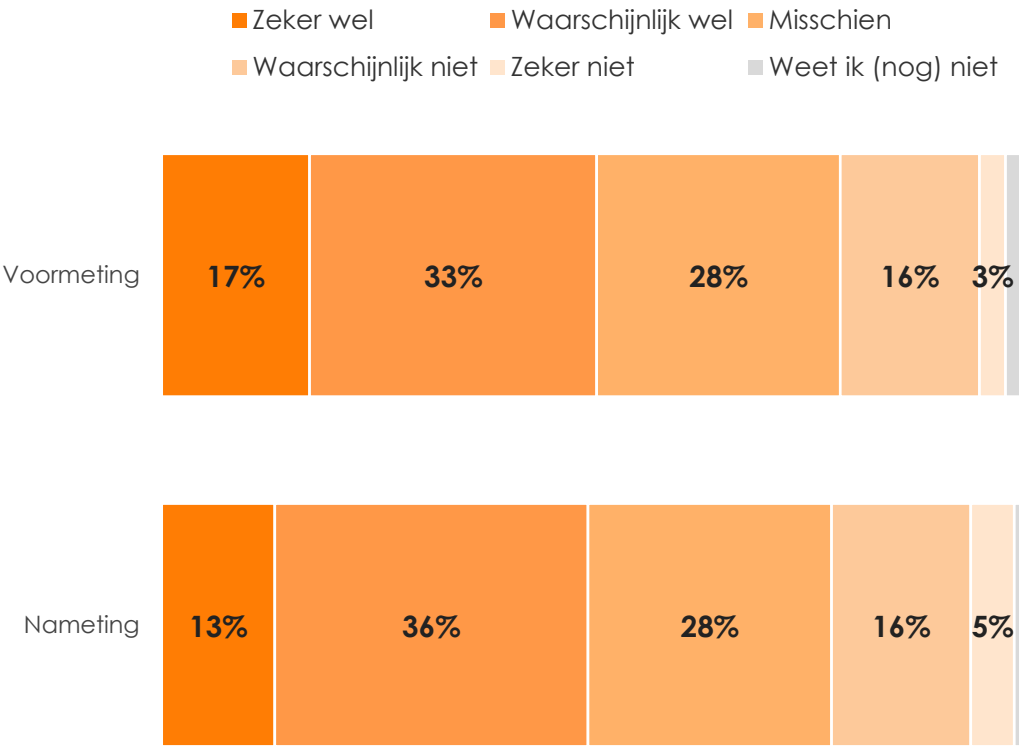
In voor- en nameting is gemiddeld 58% van de Pensioengeoriënteerden en 43% van de Gepensioneerden van plan om in de komende tijd (meer) informatie op te zoeken over de nieuwe regels voor pensioen (antwoorden 'zeker wel' en 'waarschijnlijk wel').

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Pensioengeoriënteerden zijn vaker dan Gepensioneerden van plan om informatie op te zoeken (58% vs 43%). Dit ligt in lijn met de eerder gevonden resultaten dat Pensioengeoriënteerden zich ook vaker zorgen maken over hun pensioen.

Bij de groep Pensioengeoriënteerden is nog een onverwachte ontwikkeling: 'zeker wel' daalt met zo'n 10% en 'waarschijnlijk wel' stijgt juist met hetzelfde percentage. Met andere woorden, in de toekomst zal het verder zoeken iets afnemen, wellicht omdat een klein deel van de populatie al de website meermalig of eenmalig bezocht heeft.

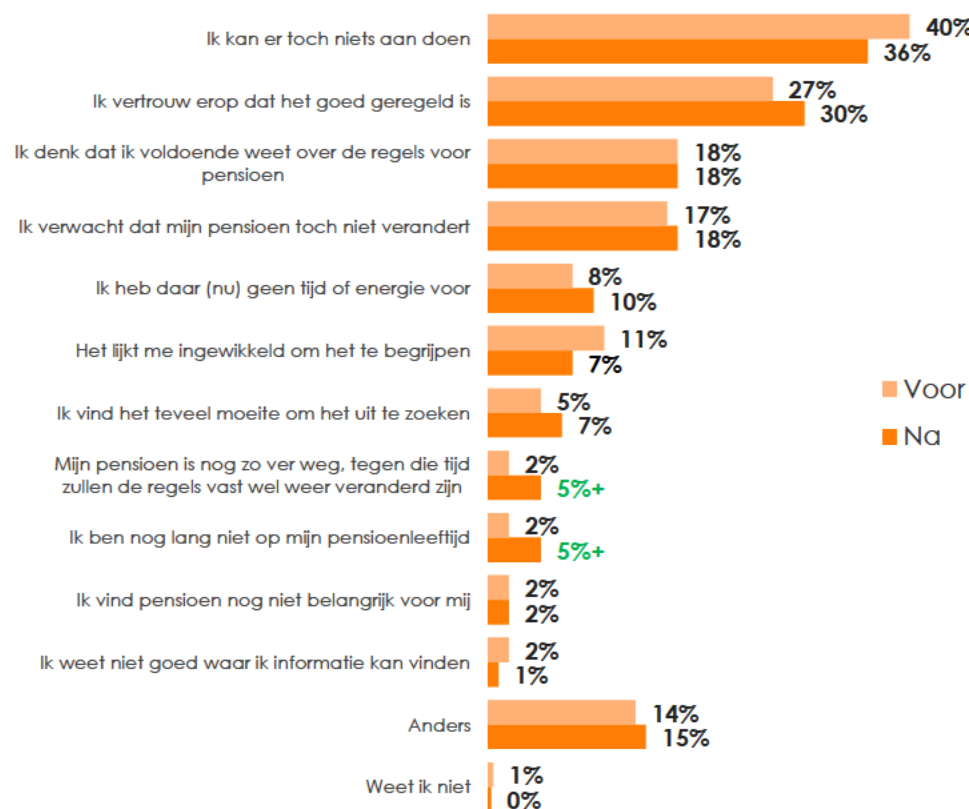
Intentie informatie opzoeken

Vraag: Ben je van plan om in de komende tijd (meer) informatie op te zoeken over de nieuwe regels voor pensioen? (vm: n=530, nm: n=539)

“Kan er toch niks aan doen” en “Vertrouwen dat alles goed geregeld is” zijn de redenen om niet verder info te zoeken

Titel

Toelichting

Aan de mensen die niet van plan zijn om informatie over de nieuwe regels op te zoeken is gevraagd wat de redenen zijn. De meest genoemde redenen zijn 'Ik kan er toch niets aan doen' (36%) en 'Ik vertrouw erop dat het goed geregeld is' (30%).

Over het algemeen zijn er weinig ontwikkelingen tussen de voor- en nameting. Wel zien we dat uitstelgedrag ('nog lang niet op mijn pensioenleeftijd', 'mijn pensioen is nog zo ver weg...') iets vaker genoemd wordt NA de campagne.

Verschillen tussen Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden

Gepensioneerden noemen vaker redenen die te maken hebben met vertrouwen, namelijk 'ik weet voldoende' (23% vs 12%), 'ik verwacht dat mijn pensioen niet verandert' (25% vs 7%) en 'ik vertrouw dat het goed geregeld is' (34% vs 23%).

Pensioengeoriënteerden noemen vaker redenen die neerkomen op een lagere urgentie, namelijk 'pensioen is nog zo ver weg...' (13% vs 0%), 'nog lang niet op pensioenleeftijd' (14% vs 0%), 'nu geen tijd/ energie' (18% vs 5%) en 'vind pensioen nog niet belangrijk' (6% vs 0%).

Vraag: Wat is de reden dat je (nu) niet van plan bent om informatie op te zoeken over de nieuwe regels voor pensioen? (vm: n=251, nm: n=263)

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording (1)

Methode

In dit onderzoek is er sprake van een onderzoekopzet met behulp van **tracking design**, door middel van een **voor- en nameting**. Deze bestaan uit onafhankelijke steekproeven. De metingen zijn voor en na de grootste inzet van de campagnemiddelen uitgevoerd. De respondenten namen deel door middel van een online vragenlijst (CAWI).

Doelgroep(en) en steekproef

De primaire doelgroep van de campagne is 'potentiële omstanders'. In dit onderzoek is dit uitgewerkt als '**Pensioengeoriënteerden en Gepensioneerden**'. Secundaire doelgroepen zijn jongeren en werkenden. De vier groepen zijn bepaald door middel van selectievragen in de vragenlijst.

De steekproef is getrokken uit **Nipobase**, een online access panel met ca 100.000 respondenten die hebben aangegeven deel te willen nemen aan onderzoeken. De steekproef is **representatief** naar de Gouden Standaard getrokken op de volgende kenmerken: **geslacht, leeftijd, opleiding, regio en gezinsgrootte**. De resultaten zijn gewogen naar dezelfde kenmerken om eventuele bias in non-respons te corrigeren. In het overzicht hieronder ziet u de belangrijkste kenmerken van de steekproef.

	VM	NM
Netto steekproef	n=530	n=539
Dropout*	3%	10%

*Dropout = het percentage respondenten dat de vragenlijst niet voltooit, buiten de groep die door de selectievragen afvalt

Onderzoeksverantwoording (2)

Significantie

Significantietoetsen zijn uitgevoerd tussen voor- en nameting, tenzij anders aangegeven. Een verschil met een overschrijdingskans **$p < 0,05$** (**95% betrouwbaarheidsniveau**) wordt als significant beschouwd.

Benchmarks

De benchmarks in dit rapport vormen het gemiddelde van de onderzochte Rijksoverheidscampagnes die vanaf eind 2024 zijn uitgevoerd. De benchmarks maken het mogelijk om de resultaten van een specifieke campagne af te zetten tegen andere campagnes. Vergelijkingen met de benchmark zijn altijd indicatief.

Voor deze campagne is gebruik gemaakt van de benchmark voor campagnes van de Rijksoverheid. De benchmark is gebaseerd op de primaire doelgroep van een campagne.